

Lokaleffektivisering av grundskolan

- en analys av elevantalsutvecklingen och skolornas lokalkapacitet

Anna Herre
Anette Holm
april 2007

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Uppdrag och genomförande	6
2.1	Uppdrag.....	6
2.2	Metod och genomförande	6
3	Elevantalsutveckling och förskoleutvecklingen	9
3.1	Elevantalsutvecklingen.....	9
3.2	Förskoleutvecklingen.....	10
4	Elevers val.....	13
4.1	Andel elever i kommunala skolor och fristående skolor.....	13
4.2	Friskoleansökningar och nyetableringar	19
5	Beskrivning av lokalerna.....	21
5.1	Översiktlig beskrivning.....	21
5.2	Hyra, lokalyta och nyckeltal per skola	21
6	Pågående och planerade skolombyggnader	23
7	Planeringssituationen i stadsdelsförvaltningarna i västerort.....	26
7.1	Elevantalsutvecklingen.....	26
7.2	Kapacitetsutnyttjande	29
7.3	Sammanfattande bedömning	33
8	Planeringssituationen i stadsdelsförvaltningarna i innerstaden.....	37
8.1	Elevantalsutvecklingen.....	37
8.2	Kapacitetsutnyttjande	40
8.3	Sammanfattande bedömning	43
9	Planeringssituationen i stadsdelsförvaltningarna i sydöstra Stockholm.....	47
9.1	Elevantalsutvecklingen.....	47

9.2	Kapacitetsutnyttjande	49
9.3	Sammanfattande bedömning	52
10	Planeringssituationen i stadsdelsförvaltningarna i sydvästra Stockholm.....	55
10.1	Elevantalsutvecklingen.....	55
10.2	Kapacitetsutnyttjande	57
10.3	Sammanfattande bedömning	60
11	Förslag och rekommendationer	63
11.1	Förslag för västerort.....	63
11.2	Förslag för innerstaden.....	65
11.3	Förslag för sydöstra Stockholm.....	67
11.4	Förslag för sydvästra Stockholm.....	69

Bilaga 1: Referensgruppen

Bilaga 2: Intervjuförteckning

Bilaga 3: Uppgifter om skolor och nyckeltal

1 Sammanfattning

Solving Bohlin & Strömberg har fått i uppdrag att utreda möjligheterna att effektivisera grundskolans lokalanvändning. Till utredningen har funnits en referensgrupp, se bilaga 1, som medverkat mycket aktivt i utredningen. Barn- och ungdomscheferna eller motsvarande har fått tillfälle att sakgranska vårt statistiska underlag samt våra bedömningar för sin respektive stadsdelsförvaltning. Den förväntade elevantalsutvecklingen¹, andel elever som väljer kommunal skola respektive fristående skola (friskola) samt lokalkapaciteten är viktiga uppgifter i vår analys av den framtida skolplaneringen.

Totalt prognostiseras en elevantalsökning i Stockholms stad t.o.m. år 2015 men skillnaderna är stora i olika skolor. Det finns områden där en omfattande nybyggelse kommer att ske under planperioden som t.ex. i Hässelby-Vällingby, Bromma, Liljeholmen, Kungsholmen och Katarina-Sofia (Hammarby sjöstad). I andra områden får nybebyggelsen först genomslag under senare delen av och efter prognosperioden. Det gäller t.ex. området i Värtan och vid Norrtull (Norra Stationsområdet). Befolkningsökningen innebär att staden planerar för och uppför nya skolor i vissa områden.

Vi har kartlagt lokalkapaciteten i Stockholms skolor och konstaterar att det finns en överkapacitet. Sett till enskilda skolor finns emellertid stora variationer och kapacitetsmålet måste användas med viss försiktighet, se avsnitt 2.2. När grundskolorna vid halvårsskiftet år 2007 överförs till utbildningsnämnden bör också hänsyn tas till att det finns samordningsfördelar, vilket innebär att lösningar bör sökas för hur lokalerna bäst tas till vara där grund- och gymnasieskola samverkar.

I Stockholms stad har alltsedan 1999 andelen elever som väljer kommunala skolor minskat för att 2006 uppgå till 80 procent. Av stockholmseleverna väljer 15 procent friskola år 2006. Inget tyder på att elever kommer att välja friskolor i mindre utsträckning än idag – snarare tvärtom. Stockholms stad bör i sin skolplanering utgå från att det egna elevunderlaget påverkas av denna utveckling.

I alla stadsdelsförvaltningarna pågår arbete med att effektivisera lokalanvändningen. I många fall utgår den planeringen från det egna stadsdelsnämndsområdet eller området i direkt anslutning till den egna stadsdelsnämnden. Vårt perspektiv nu är att göra stadsövergripande bedömningar och vi bedömer att det finns goda förutsättningar att effektivisera lokalanvändningen. I avsnitt 11 redovisar vi våra förslag och rekommendationer som grund för fortsatta diskussioner och ställningstaganden. I de fall vi föreslår avveckling anvisar vi en möjlighet att erbjuda dessa elever plats i andra kommunala skolor. I vår bedömning ingår också ett tänkt samutnyttjande med gymnasieskolan. Andra förslag handlar om ett bättre

¹ USK:s elevantalsprognos 2006-2015

kapacitetsutnyttjande i befintliga skolor t.ex. genom integrering av fritidshem och förskola i skolorna, lokaler för särskola och S:t Örjan i skolorna samt omstrukturering av vissa skolor, t.ex. ändrad skolorganisation och ändrade upptagningsområden. I några fall visar vi på alternativa lösningar så att nya skolor inte behöver byggas eller kan senareläggas.

2 Uppdrag och genomförande

2.1 Uppdrag

Fr.o.m. den 1 juli 2007 överförs grundskolans enheter F-9, som organiseras vid de 18 stadsdelsförvaltningarna, till utbildningsförvaltningen. Av budget för 2007 framgår att det finns stora krav på lokaleffektivisering för grundskolan och gymnasieskolan.

När lokalerna för grundskolan och gymnasieskolan hanteras av en och samma huvudman finns förutsättningar för att få en större överblick av stadens lokalinnehav. Solving Bohlin & Strömberg har fått i uppdrag att göra en genomlysning av stadens skollokaler.

Till uppdraget hör att genomföra följande:

- Kartläggning av samtliga grundskoleenheter där beskrivningar görs av elevantal, prognos för elevantalsutveckling, utveckling av val till friskola.
- Beskrivning av ny-, om- och tillbyggnad i nuvarande lokaler omfattande planering, och beställning hos SISAB samt pågående byggnadsprojekt.
- Bedömning av framtida lokalbehov och möjligheter till effektivisering.

Hänsyn måste tas till särskolans, förskolans, skolbarnsomsorgens och den öppna fritidsverksamhetens behov av lokaler, som idag i många fall är integrerade i skolans lokaler.

Uppdraget syftar ytterst till att identifiera för staden optimala lokallösningar för att få till stånd en effektiv lokalanvändning.

2.2 Metod och genomförande

Till uppdraget har varit knuten en referensgrupp, se bilaga 1, med vars hjälp utredningen har genomförts. Urvalet av personer i referensgruppen har gjorts av konsulten med hänvisning till att de representerar värdefull kompetens inom utredningsområdet.

I konsultuppdraget har vi genomfört statistiska analyser och har använt oss av elevantalsprognosen år 2006-2015, befolkningsprognosen samt specialbeställda tabeller från Utrednings- och statistikkontoret. Vi beskriver och analyserar

elevantalsutvecklingen och effekterna av elevens fria skolval². Elever som förväntas bo i nybyggnation har inte kunnat fördelas per skola utan redovisas per stadsdelsförvaltning i särskilda tabeller. Den nybyggnation som vi kommenterar är enbart nybyggnation där det beräknas bo elever. Uppgiften om hur många elever som går i kommunala skolor avser kommunala skolor i Stockholms stad och detsamma gäller för friskolorna. I rubriken Övriga skolor ingår skolor i annan kommun tillsammans med S:t Örjan, skolor i utlandet, statliga specialskolor och UFES-skolor

Från stadsledningskontoret har vi fått uppgifter om förväntad utveckling inom förskolan år 2006-2015. Prognosen bygger på att 85,7 procent av barnen i ålder 1-5 år kommer att vara inskriven i förskoleverksamhet (kommunal förskola, familjehem och enskilt driven förskola).

Uppgifter om skollokaler som nuvarande hyreskostnad, total yta, yta per elev har vi inhämtat från SISAB. I uppgifterna om kvm är förskolelokaler exkluderade. Samtliga dessa uppgifter, som finns redovisade i *Tabell 73-90*, speglar det dagsaktuella läget, utan hänsyn till framtida planering.

Vi har därutöver kartlagt nuvarande planering och pågående ny-, om- och tillbyggnadsprojekt samt bedömt behovet av eventuella förändringar av lokalbeståndet med anledning av de omstruktureringar vi föreslår.

Uppgifter om skolornas kapacitet har lämnats av stadsdelsförvaltningarna. I vissa fall bygger de på rektors bedömning. Dessa uppgifter har vi jämfört med uppgifter om skolans yta och nyckeltalet kvm/elev. Kapacitetsmått är delvis trubbiga men ger en indikation om eventuell överkapacitet (ledig kapacitet) eller om skolan saknar kapacitet i förhållande till elevunderlaget. Stadsdelsförvaltningens bedömning av skolans kapacitet påverkas av hur skolan idag disponeras. Mindre gruppundervisning för förberedelseklasser, särskola och särskilda undervisningsgrupper, innebär att större yta tas i anspråk än om ordinarie undervisning i helklass bedrivs där. Vi har också exempel på skolor som speciellt har byggts om eller enbart används för mindre grupper (20-grupper). Det är viktigt att understryka att kapacitetsmålet måste användas med stor försiktighet och att det kan finnas såväl under- som överskattningar av kapaciteten. Några skolor har t.ex. väsentligt fler elever än vad förvaltningarna har uppgett som kapacitetstak. I andra fall tycks stadsdelsförvaltningen/skolan varit försiktig i sin bedömning av kapaciteten.

I många skolor har förskola och fritidsverksamhet integrerats i skolan och skolan/stadsdelsförvaltningen har på så sätt funnit lokaleffektiva lösningar, vilket påverkar skolans kapacitet. Vi vill poängtera att dagens organisation och behov av

² I ingen av de tabeller som redovisas i rapporten om elevantalsutvecklingen och som ingår i USK:s elevantalsprognos inkluderas särskoleelever.

t.ex. förskola inte självklart är stabil över tiden. Nya skolor som byggs, som t.ex. Sjöstadsskolan i Hammarby sjöstad, planeras flexibelt så att lokalerna initialt används för de stora behoven inom förskolan. Successivt övertar skolans verksamhet lokaler. Det betyder att om t.ex. förskolan inte längre behövs i skolan efter några år, kan kapacitet frigöras för skolverksamhet och vice versa. I rapporten har vi i flera fall föreslagit att fritidsverksamhet och förskola integreras i skolan, för att på så sätt kunna säga upp externförhyrda lokaler eller för att finna mer kostnadseffektiva lösningar.

I utredningen har vi genomfört workshops och intervjuer med samtliga barn- och utbildningschefer och motsvarande på stadsdelsförvaltningarna i Stockholms stad, bilaga 2. Dessa har också sakgranskat vårt statistiska underlag och våra bedömningar.

3 Elevantalsutveckling och förskoleutvecklingen

3.1 Elevantalsutvecklingen

Här redovisas per region den prognostiserade elevantalsutvecklingen fram t.o.m. år 2015 per region. En mer detaljerad redovisning per stadsdelsförvaltning finns i avsnitt 7-10.

Tabell 1: Prognos för elevantalsutvecklingen i de kommunala skolorna i Västerort

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kista	2 424	2 320	2 199	2 081	2 005	1 933	1 925	1 922	1 924	1 922	-21%
Rinkeby	1 860	1 796	1 750	1 703	1 626	1 567	1 532	1 508	1 490	1 474	-21%
Spånga Tensta	4 019	4 091	4 058	4 087	4 074	4 090	4 171	4 210	4 231	4 264	6%
Hässelby-Vällingby	6 803	6 884	6 880	6 912	6 942	7 064	7 197	7 346	7 457	7 573	11%
Bromma	6 318	6 286	6 323	6 419	6 510	6 609	6 708	6 800	6 855	6 923	10%
Totalt Västerort	21 424	21 376	21 210	21 202	21 156	21 263	21 532	21 785	21 958	22 156	3%

Totalt prognostiseras en ökning med 3 procent av antalet elever i kommunala skolor i Västerort men skillnaderna är stora när jämförelser görs mellan de olika stadsdelsförvaltningarna. I Kista och Rinkeby beräknas ske en elevantalsminskning med 21 procent per stadsdelsförvaltning. I Hässelby-Vällingby och Bromma förväntas en ökning ske. Ökningen är större om hänsyn också tas till nybyggnation i områdena.

Tabell 2: Prognos för elevantalsutvecklingen i de kommunala skolorna i innerstaden

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Kungsholmen	2 132	2 262	2 316	2 342	2 394	2 463	2 529	2 582	2 617	2 636	24%
Norrmalm	4 359	4 241	4 207	4 211	4 218	4 217	4 240	4 293	4 346	4 375	0%
Östermalm	2 803	2 801	2 715	2 717	2 737	2 756	2 768	2 794	2 831	2 866	2%
Maria-Gamla stan	4 442	4 313	4 207	4 161	4 125	4 117	4 124	4 148	4 168	4 209	-5%
Katarina-Sofia	2 292	2 409	2 483	2 553	2 666	2 752	2 881	2 977	3 077	3 154	38%
Totalt Innerstaden	16 028	16 027	15 928	15 984	16 140	16 304	16 542	16 794	17 040	17 240	8%

Totalt prognostiseras en ökning med 8 procent av antalet elever i kommunala skolor i innerstaden. Den stora ökningen, 38 procent, sker i Katarina-Sofia och beror på utbyggnaden i Hammarby Sjöstad, men även i Kungsholmen sker en stor ökning, 24 procent. I några av de andra innerstadsstadsdelsförvaltningarna minskar elevantalet under de närmaste åren men ökar i slutet av prognosperioden för att totalt vara relativt konstant under prognosperioden.

Tabell 3: Prognos för elevantalsutvecklingen i de kommunala skolorna i sydöstra Stockholm

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Enskede-Årsta	3 925	3 943	3 957	3 946	3 982	4 040	4 104	4 197	4 265	4 319	10%
Skarpnäck	3 101	3 031	2 991	3 001	2 951	2 964	3 007	3 036	3 079	3 106	0%
Farsta	3 387	3 347	3 328	3 337	3 347	3 346	3 399	3 456	3 484	3 515	4%
Vantör	2 738	2 868	2 920	2 966	3 051	3 064	3 141	3 192	3 233	3 281	20%
Totalt Sydöstra	13 151	13 190	13 196	13 250	13 330	13 414	13 651	13 882	14 061	14 221	8%

Totalt prognostiseras en ökning med 8 procent av antalet elever i kommunala skolor i sydöstra Stockholm. I Skarpnäck och Farsta sker en minskning under de närmaste åren för att därefter återigen öka något.

Tabell 4: Prognos för elevantalsutvecklingen i de kommunala skolorna i sydvästra Stockholm

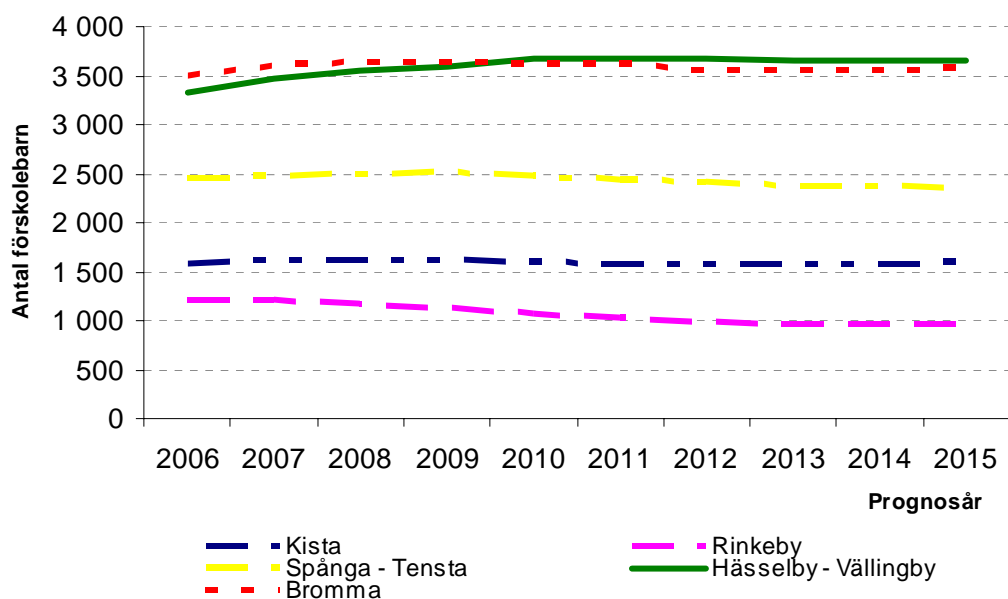
	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Älvsjö	2 961	2 944	2 908	2 902	2 987	3 055	3 125	3 184	3 234	3 272	10%
Liljeholmen	2 363	2 405	2 342	2 443	2 614	2 683	2 778	2 862	2 951	3 021	28%
Hägersten	2 326	2 342	2 390	2 402	2 450	2 529	2 623	2 695	2 755	2 834	22%
Skärholmen	3 093	3 142	3 096	3 132	3 113	3 147	3 225	3 280	3 324	3 370	9%
Totalt Sydvästra	10 743	10 833	10 736	10 878	11 164	11 414	11 750	12 021	12 264	12 497	16%

Totalt prognostiseras en ökning med 16 procent av antalet elever i kommunala skolor i sydvästra Stockholm. Störst ökning sker i Liljeholmen, där en omfattande nybyggelse sker, och i Hägersten.

3.2 Förskoleutvecklingen

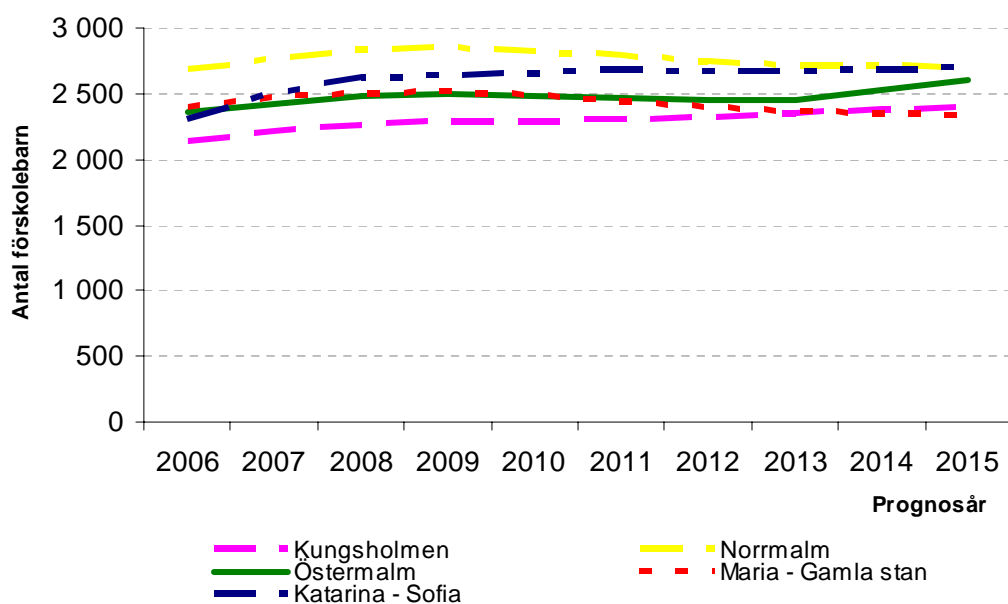
Från stadsledningskontoret har vi fått uppgifter om förväntad utveckling inom förskolan år 2006-2015. Prognosen bygger på att 85,7 procent av barnen i ålder 1-5 år kommer att vara inskrivna i förskoleverksamhet (kommunal förskola, familjehem och enskilt driven förskola). Totalt prognostiseras antalet inskrivna barn i förskolan öka med 8 procent i Stockholms stad fram t.o.m. år 2015. Utvecklingen är emellertid olika i de olika regionerna och stadsdelsförvaltningarna, vilket vi redovisar i det följande. För staden kan konstateras att en ökning i huvudsak sker fram t.o.m. år 2010 för att därefter klinga av. Utvecklingen varierar emellertid i de olika stadsdelsförvaltningarna.

Figur 1: Förskoleutvecklingen i stadsdelsförvaltningarna i västerort

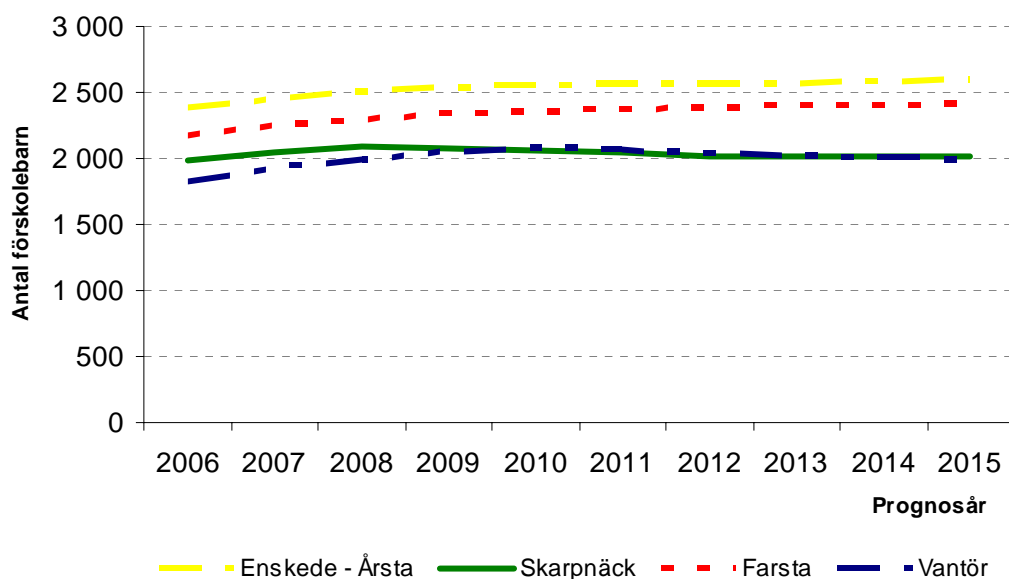
En viss ökning sker i Hässelby-Vällingby medan såväl Kista och Bromma i stort sett prognostiseras ha samma antal barn i förskolan år 2015 som år 2006. En minskning med 20 procent beräknas ske i Rinkeby.

Figur 2: Förskoleutvecklingen i stadsdelsförvaltningarna i innerstaden

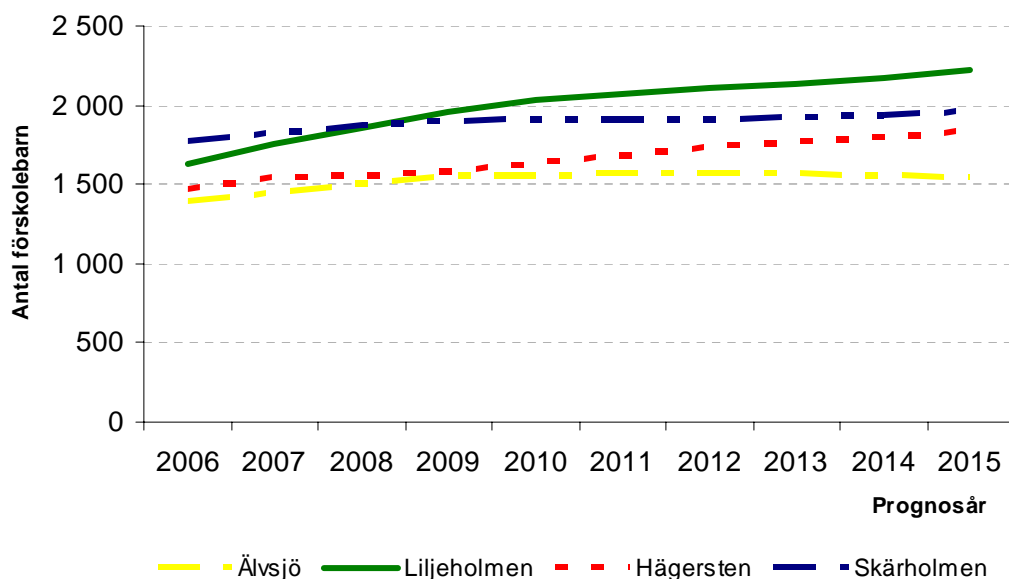
I stadsdelsförvaltningarna i innerstaden sker i huvudsak en ökning av antalet förskolebarn t.o.m. år 2015. Den största ökningen förväntas i Katarina-Sofia, 18 procent, där stor nybebyggelse sker. En liten minskning sker i Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltning.

Figur 3: Förskoleutvecklingen i stadsdelsförvaltningarna i sydöstra Stockholm

I samtliga stadsdelsförvaltningar i sydöstra Stockholm sker en ökning av antalet förskolebarn, även om den procentuella ökningen i Skarpnäck är måttlig, 2 procent.

Figur 4: Förskoleutvecklingen i stadsdelsförvaltningarna i sydvästra Stockholm

En stor ökning sker av antalet förskolebarn i sydvästra Stockholm, som mest i Liljeholmen, där ökningen beräknas till 36 procent, och i Hägersten, där ökningen beräknas till 25 procent t.o.m. år 2015.

4 Elevens val

4.1 Andel elever i kommunala skolor och fristående skolor

Andelen elever i kommunala skolor har totalt sett i Stockholms stad successivt minskat fr.o.m. år 2000. 2006 finns i samtliga åldersgrupper 80 procent i kommunala skolor. Andelen elever i fristående skolor har i motsvarande utsträckning ökat och uppgår år 2006 till 15 procent i samtliga åldersgrupper. En större andel av de äldre eleverna i åldern 12-15 år, 17 procent, går i fristående skola än elever i de lägre åldrarna 6-11 år, 14 procent.

Utvecklingen i de olika stadsdelsförvaltningarna är olika, vilket delvis kan förklaras av den omedelbara närheten till en fristående skola, även om det geografiska avståndet till en fristående skola generellt sett betyder mindre än till en kommunal skola.

Tabell 5: Antal och andel stockholmselever i kommunala skolor, fristående skolor och övriga skolor³ åren 2000-2006

		Kommunala skolor, antal elever	Fristående skolor, antal elever	Övriga skolor, antal elever	Totalt, antal elever	Andel elever i kommunala skolor, %	Andel elever i friskolor, %	Andel elever i övriga skolor, %
2000	6-11 år	42 864	4 552	1 157	48 573	88	9	2
	12-15 år	24 888	2 244	1 140	28 272	88	8	4
	Samtliga	67 752	6 796	2 297	76 845	88	9	3
2001	6-11 år	41 594	5 111	1 143	47 848	87	11	2
	12-15 år	25 145	2 927	1 334	29 406	86	10	5
	Samtliga	66 739	8 038	2 477	77 254	86	10	3
2002	6-11 år	40 285	5 529	1 558	47 372	85	12	3
	12-15 år	25 728	3 593	1 693	31 014	83	12	5
	Samtliga	66 013	9 122	3 251	78 386	84	12	4
2003	6-11 år	38 809	5 725	1 422	45 956	84	12	3
	12-15 år	26 350	3 919	1 675	31 944	82	12	5
	Samtliga	65 159	9 644	3 097	77 900	84	12	4
2004	6-11 år	37 401	5 663	1 487	44 551	84	13	3
	12-15 år	26 621	4 301	1 723	32 645	82	13	5
	Samtliga	64 022	9 964	3 210	77 196	83	13	4
2005	6-11 år	36 467	5 988	1 474	43 929	83	14	3
	12-15 år	26 366	4 939	1 815	33 120	80	15	5
	Samtliga	62 833	10 927	3 289	77 049	82	14	4
2006	6-11 år	35 399	6 090	1 619	43 108	82	14	4
	12-15 år	25 539	5 607	1 940	33 086	77	17	6
	Samtliga	60 938	11 697	3 559	76 194	80	15	5

³ Övriga skolor innefattar S:t Örjan skolor i utlandet och annan kommun, statliga specialskolor och UFES-skolor

Av Tabell 6-9 framgår hur många stockholmselever som går i fristående skolorna i respektive region.

Tabell 6: Antal elever i fristående skolor i västerort

Antal elever i fristående grundskolor exkl. särskolan i Västerort	
Al Azharskolan	350
Bromma Montessoriskola	137
Ellen Key-Skolan	147
Första hockey- och fotbollsskolan	42
Int. Engelska skolan i Bromma	363
Islamiska Skolan	124
Järva Resursskola	3
Kista Montessoriskola	94
Kristofferskolan	375
Kunskapsskolan i Kista	204
Kunskapsskolan i Spånga	232
Lilla Ellen Key	7
Mångården	14
Raoul Wallenbergskolan	282
Sagogården	12
Solgården Fritidshem	6
Stiftelsen Lillgården	2
Svenska Interkulturella Skolan	188
Sverigefinska Skolan i Järva	23
Summa Västerort	2 605

Tabell 7: Antal elever i fristående skolor i innerstaden

Antal elever i fristående grundskolor exkl. särskolan i Inneheten	
Banérporten AB	23
Banérportsskolan	130
Bergsundsskolan/Axedins Skola AB	103
Carlssons Skola	518
Distra Skola	208
Djurgårdens Waldorfskola	7
Djurgårdsskolan	72
Engelska Skolan, Norr	340
Enskilda Gymnasiet/Grsk	156
Estniska Skolan	91
Europaskolan	275
Franska Skolan	489
Fredrikshovs Slotts Skola	243
Fria Maria Barnskola	147
Galärparkens Fritidshem	1
Hamnskolan	135
Hillelskolan	74
Innerstadens Waldorffskola	126
International School of Sthlm	71
Johannes Walldorffförskolor	5
Kulturamas Musikdramatiska Grsk	209
Kungsholmens Friskola	103

L'Estradska	415
Lunaskolan	24
Lundaskolan (Triaden)	92
Lycee Francais De Stockholm	254
Maria Elementarskola	227
Mikaela Waldorfbarnstuga	4
Musikskolan Lilla Akademien	175
S:t Örjansgården	3
S:ta Cecilia Skola	1
Sonja Kovalevsky-skolan	66
Stefanskolan	51
Stockholms Montessoriskola	75
Sverigefinska skolan i Sthlm	251
The Tanto School	31
Tyska Skolan	180
Vasastans Montessoriskola	83
Via Emilia	48
Vikströmska/Vittra Skolor	217
Vintertullsskolan	10
Summa Innerstaden	5 733

Tabell 8: Antal elever i fristående skolor i sydöstra Stockholm

Antal elever i fristående grundskolor exkl. särskolan i sydöstra Stockholm	
Aspdammsskolan	6
Farstastrandsskolan	117
Farstaängsskolan	153
Hästens Förskola AB	42
Internat. Skolan i Enskede	385
Kunskapsskolan i Enskede	478
Martinskolan	231
Mullekojan - I ur och Skur	35
Pers.Koop. Tussmötevägen	10
Raketen	231
Regnbågens Waldorfförskola	1
S:t Eriks Katolska Skola	133
Skarpnäcks Fria Skola	65
Skolgrunden	18
Solvändan	1
Stockholms språkskola	132
Studemaskolan	93
Södermalmskyrkans Kristna Skola	109
Tornadoskolan	212
Summa sydöstra Stockholm	2 334

Tabell 9: Antal elever i fristående skolor i sydvästra Stockholm**Antal elever i fristående grundskolor
exkl. särskolan i sydvästra Stockholm**

Alla Nationers Fria Skola	101
Al-Zahraa Idealiska Akademi	179
Central Skola Al Huda	71
Jorielskolan	5
Kunskapsskolan i Fruängen	325
Kunskapsskolan i Skärholmen	69
Kunskapsskolans Resursskola	14
Liljanskolan	5
Lögarebergets Montessoriskola	137
Nya Broskolan	6
Pilgrimsskolan	117
Västbergaskolan	511
Västerholmsskolans Friskola	498
Summa sydvästra Stockholm	2 038

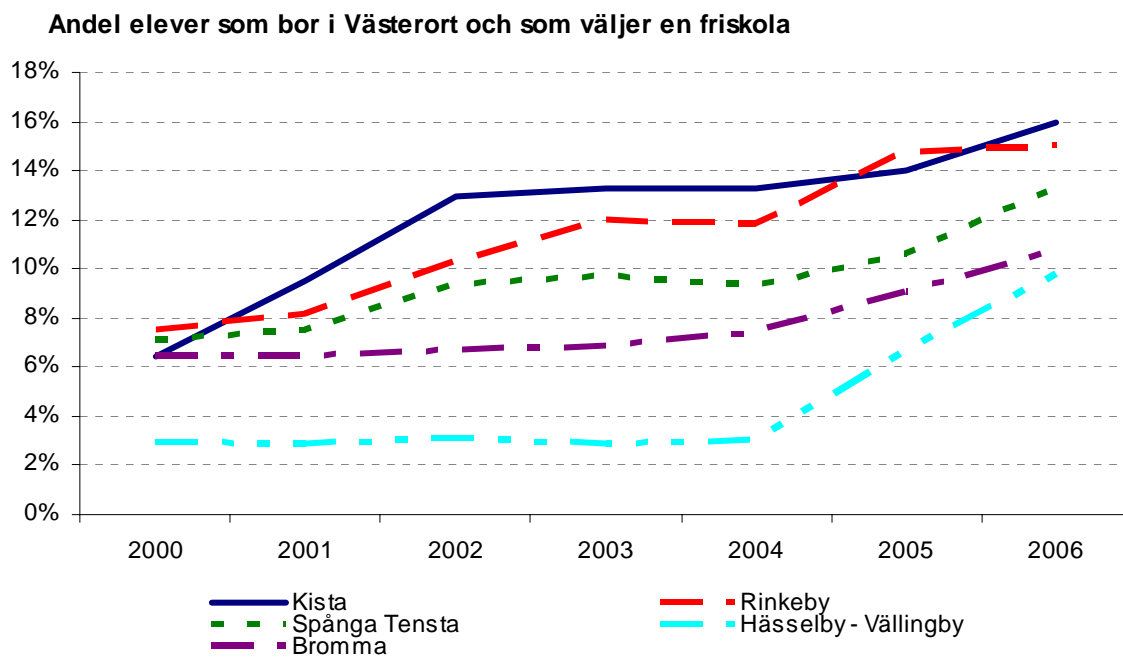
Tabell 10: Stockholmselever i fristående skolor i andra kommuner**Antal elever i fristående grundskolor exkl.
särskolan**

Fristående Skola i annan kommun	671
---------------------------------	-----

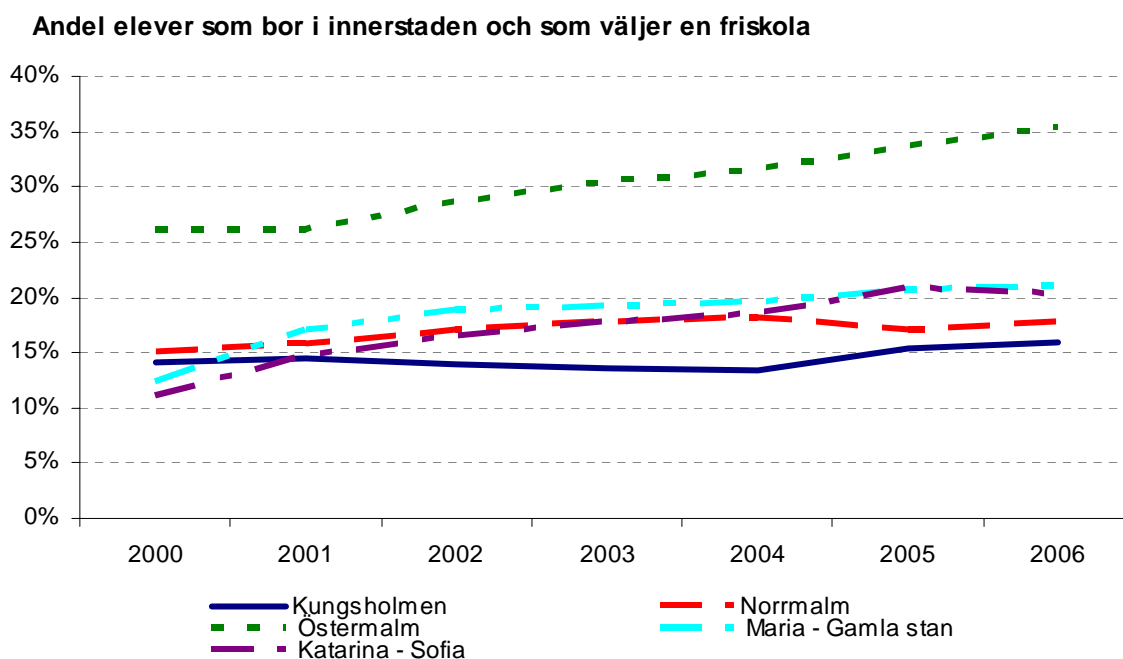
Tabell 11: Andel stockholmselever som bor i respektive stadsdelsförvaltning och som väljer en kommunal skola, procent

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Kista	85	81	75	75	73	75	73
Rinkeby	85	85	79	78	78	76	72
Spånga Tensta	88	87	83	83	83	82	79
Hässelby - Vällingby	95	93	93	94	94	90	87
Bromma	93	93	92	92	91	89	87
Kungsholmen	83	84	83	85	84	82	81
Norrmalm	82	82	80	80	78	77	74
Östermalm	71	72	68	65	63	61	60
Maria - Gamla stan	85	81	77	78	78	76	76
Katarina - Sofia	87	82	80	78	78	76	76
Enskede - Årsta	90	84	82	83	83	83	84
Skarpnäck	88	83	81	78	77	77	76
Farsta	87	85	82	81	79	76	75
Vantör	91	89	89	88	87	85	83
Älvsjö	95	95	94	92	89	88	87
Liljeholmen	89	88	87	87	87	86	85
Hägersten	93	92	92	90	89	89	88
Skärholmen	89	88	87	87	86	86	83

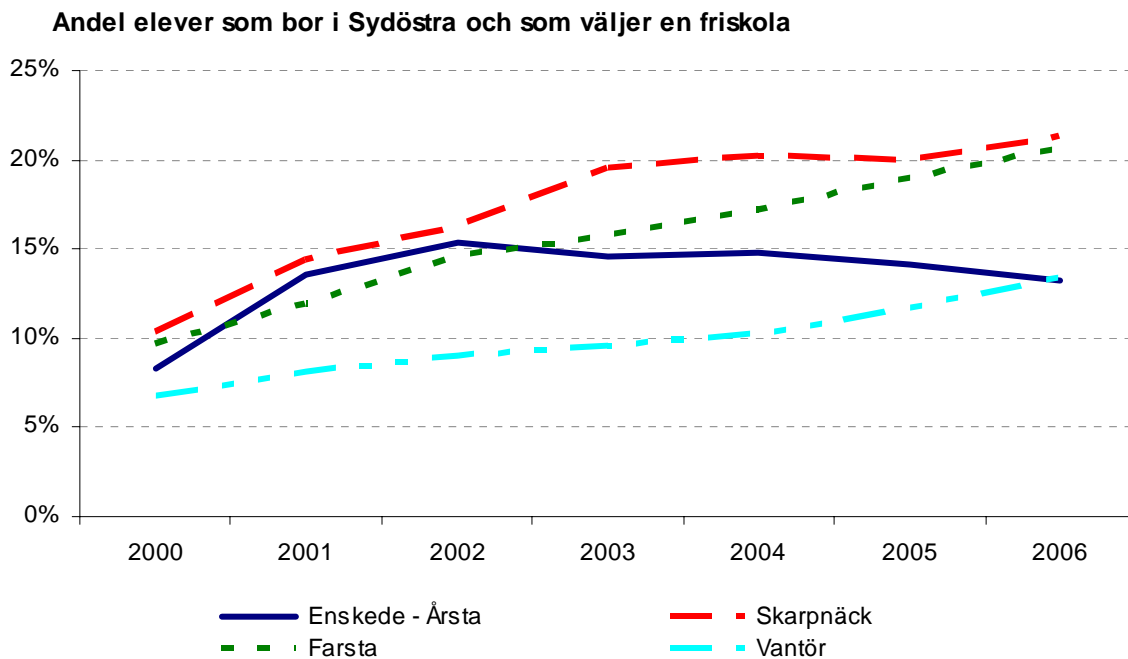
Figur 5: Andel elever i friskola i Västerort

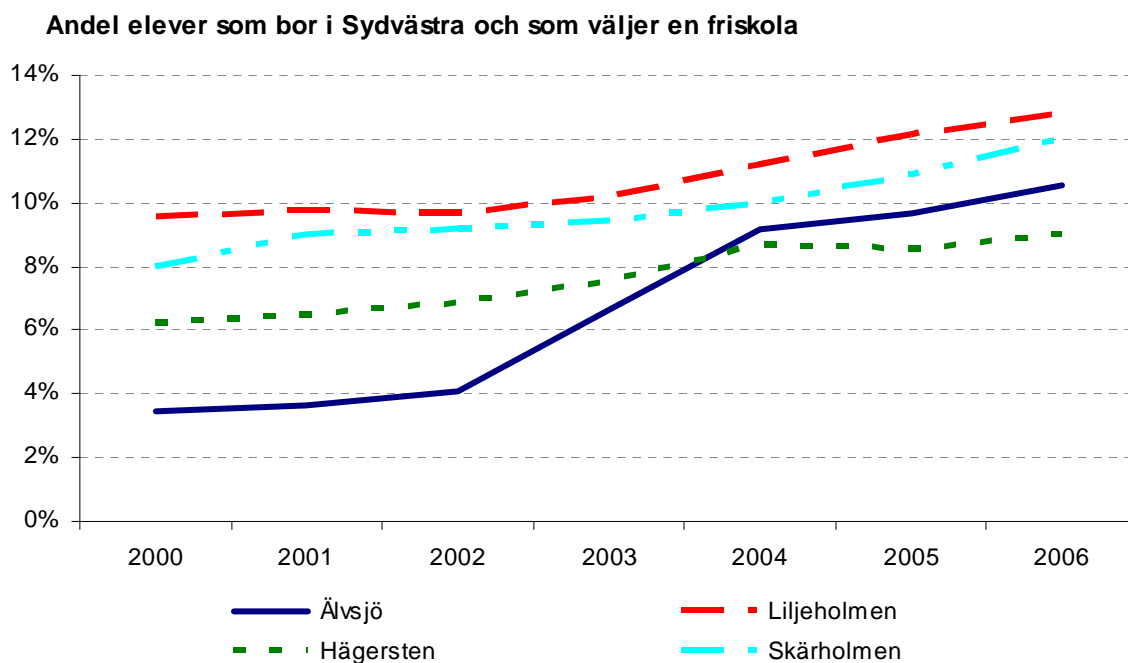
Figur 6: Andel elever i friskola i Innerstaden

Figur 7: Andel elever i friskola i sydöstra Stockholm

Figur 8: Andel elever i friskola i sydvästra Stockholm

4.2 Friskoleansökningar och nyetableringar

De ansökningar som har inkommit till Skolverket avseende läsåret 2007/2008 redovisas i *Tabell 12*.

Tabell 12: Sammanställning av sökande friskolor 2007/2008

Skola	Antal elever, fullt utbyggd	Godkänt av Skolverket
<i>Grundskola F-9</i>		
Spånga-Tensta sdf		
Alpha School F-9 ⁴	250	Ja
Norrmalms sdf		
Europaskolan F-5 ⁵	144	Ja
Maria-Gamla stans sdf		
Fria Maria barnskola 4-5	80	Ja
Söders högstadium 6-9	300	Ja
Katarina-Sofia sdf		
Kulturama Musikdramatiska grundskola 4-9	360	Ja
Ej angivet i ansökan F-5	120	Nej
Ej bestämt sdf		
L&F skolan Söder 6-9	220	Nej
Orféus F-4	250	Nej
Kosmosskolan F-9	200	Pågående
Raoul Wallenbergskolan 6-9	480	Ja
Olympiskolan 4-9	120	Nej
<i>Särskola</i>		
Bromma sdf		
Al-Azharskolan 1-10	25	Ja
Skärholmens sdf		
Västerholms friskola AB 1-10	22	Ja
<i>Sökande fristående skolor med specialinriktning</i>		
Kungsholmen		
Tasava skola 7-9	15	Ja

Källa: Utbildningsförvaltningen och Skolverket

⁴ Ansökan gäller delning av befintlig verksamhet i två separata skolor varav den ena skolenheten skulle bilda ny skolenhet med den nybildade skolan i Spånga-Tensta under namnet Alpha school.

⁵ Tidigare beslut om att driva fristående grundskola finns F-9 (258 elever). Sökanden är uppsagd från nuvarande lokaler och avser att bedriva verksamheten på två olika lokaler belägna i olika stadsdelsförvaltningar, Norrmalms respektive Södermalms stadsdelsförvaltning. Enligt Skolverket betraktas skolan som en och samma då den har samma ledning och organisation. Dock medför avståndet att skolan betraktas som två enheter, vilket medförde att Skolverket uppmanade huvudmannen att lämna in en formell ansökan om godkännande av och rätt till bidrag avseende verksamheten belägen inom Norrmalms stadsdelsförvaltning. Denna ansökan gäller alltså för en verksamhet som redan finns.

De skolor som fått sin ansökan godkänd av Skolverket för läsåret 2007/2008 omfattar drygt 1 200 elever varav ca 50 särskoleelever. Av fotnoterna framgår att Europaskolan är en befintlig verksamhet. Av *Tabell 12* framgår att det finns 275 stockholms elever i Europaskolan. Några av de skolor som ansökt om friskola har ännu inte fått besked från Skolverket.

För läsåret 2006/2007 har flera friskoleansökningar av Skolverket godkänts att etablera friskola. Det betyder inte att de faktiskt har startat. Totalt handlar det om skolor som fullt utbyggda kommer att ha plats för knappt 1 400 elever i grundskolans F-9. I ansökningarna har angetts att dessa skolor kommer att etablera sig inom flera stadsdelsnämndsområden som Bromma, Norrmalm, Östermalm, Maria-Gamla stan, Älvsjö och Hägersten. Därutöver har skolor, som fullt utbyggda kommer att ha ca 80 elever med specialinriktning 6-9, av Skolverket godkänts att etablera friskola.

5 Beskrivning av lokalerna

5.1 Översiktlig beskrivning

I *Tabell 13* redovisar vi översiktligt avtalsinnehavare för skola och fritidshem.

Tabell 13: Lokalyta⁶, årshyra och antal avtal avseende lokaler för skol-/utbildningsverksamhet på stadsdelsförvaltningarna och utbildningsförvaltningen 2006

	<i>Kvm</i>	<i>Årshyra</i>	<i>SISAB-avtal</i>	<i>Övriga avtal staden</i>	<i>Privata avtal</i>
Stadsdelsförvaltningarna	1 054 315	1 012 107 980	274	50	89
Varav skola	1 007 334	968 966 856	201	29	53
Varav fritidshem	46 981	43 141 124	73	21	36
Utbildningsförvaltningen	378 933	398 904 068	36	28	91
Varav skola	353 212	364 199 603	34	24	29
Varav enskilt driven	25 721	34 704 465	2	4	62
<i>Totalt</i>	<i>1 433 248</i>	<i>1 411 012 048</i>	<i>310</i>	<i>78</i>	<i>180</i>
Varav skola	1 360 546	1 333 166 459	235	53	82
Varav fritidshem	46 981	43 141 124	73	21	36
Varav enskilt driven	25 721	34 704 465	2	4	62

Källa: GLAS

5.2 Hyra, lokalyta och nyckeltal per skola

I bilaga 3 redovisas per skola och stadsdelsförvaltning hyra, hyra kr/kvm, kr/elev samt kvm totalt och kvm/elev.

Tabell 14: nyckeltal för skolor totalt i Stockholms stad⁷ 2006

<i>Skola</i>	<i>Totalt antal elever</i>	<i>Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB</i>	<i>Kr/kvm</i>	<i>Kvm (BRA)</i>	<i>Kr/elev</i>	<i>Kvm/elev</i>
Totalt	61 000	968 987 887		998 545	15 933	17

Källa: SISAB

Totalt omfattar lokalytan knappt 1 miljon kvm. Hyran är i genomsnitt knappt 16 000 kr/elev och den genomsnittliga ytan 17 kvm/elev.

Måttet kvm/elev jämför vi med det som stadsdelsförvaltningen uppgett som kapacitetstal i skolan. Båda kapacitetsmått har brister, vilket vi redovisar i avsnitt

⁶ Samtliga inhyrda skollokaler inkl. integrerade förskolor och fritidshem i skolor.

⁷ Avser enbart skolor som ägs av SISAB inkl. fritidshem men exkl. förskolor.

2.2 Metod och genomförande. Jämförelsen mellan olika skolor är intressant och visar de stora skillnader som finns mellan olika skolor. I Kista stadsförvaltning är den genomsnittliga ytan 22,4 kvm/elev och i Farsta stadsdelsförvaltning 21,7 kvm/elev, vilket är högst i staden. Ytan i Norrmalms stadsdelsförvaltning är 14,2 kvm/elev, i Katarina-Sofia stadsdelsförvaltning 14,5 kvm/elev och i Östermalms stadsdelsförvaltning 14,9 kvm/elev, vilket är lägst i staden. Det finns stora skillnader mellan enskilda skolor.

6 Pågående och planerade skolombyggnader

Beslut om ny- om- och tillbyggnad där utgifterna överstiger 10 mnkr i investeringsutgift eller där hyresökningen överstiger 1 mnkr skall behandlas i referensgruppen för skollokaler innan respektive nämnds beslut om att begära inhyrnings- eller investeringsmedgivande av kommunstyrelsens ekonomiutskott. Mindre investeringar kan nämnderna själv fatta beslut om. Enligt uppgifter från SISAB och stadsledningskontoret har beslut fattats om flera ny-, om- och tillbyggnadsprojekt för skolor som skall genomföras, flera projekt pågår samt ytterligare projekt planeras. Investeringar som pågår och som är beställda för genomförande uppgår till ca 723 mnkr, vilket innebär en tillkommande hyreseffekt om ca 58 mnkr, se *Tabell 15*. Ytterligare projekt för grundskolan har beställts för utredning och förslagshandling omfattande 525 mnkr, vilket innebär en tillkommande hyreseffekt om 47 mnkr, se *Tabell 16*.

Tabell 15: Projekt beställt för genomförande och pågående projekt, mnkr

Beställt genomförande	Investering	Hyreskostnad	Kommentar
Abrahamsbergsskolan	16,6	1,5	Ombyggnad kök
Blackebergsskolan	15,2	1,4	Ombyggnad kök och matsal
Elinsborgsskolan	7,2	0,7	Ombyggnad av kök och matsal
Hässelbygdsskolan	8,0	0,9	Ombyggnad av kök och matsal
Loviselundsskolan	14,6	1,4	Ombyggnad av kök och matsal
Summa beställt	61,6	5,9	
Produktion pågår	Investering	Hyreskostnad	Kommentar
Adolf Fredriks skola	34,0	3,0	Ombyggnad Miljö, ventilation och verksamhet
Aspuddens skola	8,5	0,8	Integrerad fritidshem/fritidsgård, nybyggnad
Aspuddens skola	5,4	0,3	Ombyggnad skolgård
Blommensbergsskolan	13,9	1,5	Om- och tillbyggnad kök och matsal
Gröndalsskolan	4,0	0,2	Ombyggnad kök och matsal
Hammarbyskolan	1,6	0,9	
Hökarängsskolan	12,3	1,0	Ombyggnad för verksamhet
Lillholmskolan	10,5	0,5	
Nockebyhovsskolan	5,7	0,5	Nybyggnad av kök och matsal
Smedshagsskolan	138,6	6,0 ⁸	Nybyggnad
Smedslättsskolan	22,6	2,1	Tillbyggnad
Sundbyskolan	20,2	1,9	Om- och tillbyggnad av gymnastiksal
Sätraskolan	8,8	0,5	
Söderberga/Beckombergsaskolan	174,0	14,0	Om- och nybyggnad
Södra Ängby skola	101,5	10,1	Om- och tillbyggnad för verksamhet
Tätorpsskolan	9,1	0,9	
Västertorpsskolan	24,5	2,0	Ombyggnad för verksamhet
Årstadalsskolan	65,9	6,3	Nybyggnad etapp 2
Summa pågående	661,1	52,5	
Totalt beställt och pågående	722,7	58,4	

Källa: SISAB

⁸ Tillkommer en engångskostnad om ca 20 mnkr.

Tabell 16 Av stadsdelsförvaltningarna beställda projekt för utredning och förslagshandling, mnkr

Grundskola	Investering	Hyreskostnad	Kommentar
Alviksskolan	28,0	2,6	Ombyggnad hus A
Aspuddens skola	12,0	1,3	Ombyggnad kök och matsal
Mariehäll (Annedal/Baltic)	182,0	13,5	Ny skola/förskola i Bällsta - hyran endast skola
Engelbrettsskolan	28,6	2,9	Ombyggnad etapp 2
Högalidsskolan	20,0	2,0	Ombyggnad kök, tillgänglighet
Hökarängsskolan	13,0	1,3	Ombyggnad kök och matsal
Fagersjöskolan	11,8	1,2	Ombyggnad kök o matsal
Grimstaskolan	15,0	1,3	Tillgänglighet samt ventilation
Gröndalsskolan	10,0	0,9	Höjning tak hus E och F samt ventilation
Johan Skytteskolan	5,0	0,5	Ombyggnad kök och ventilation
Katarina norra skola	4,5	0,5	Ombyggnad av kök
Knutbyskolan	u.s	u.s	Uppbyggnad efter brand
Lillholmskolan	25,0	1,8	Om- och nybyggnad hus A och B samt ventilation
Lillholmskolan	10,1	1,0	Ombyggnad kök o matsal
Mälarhöjdens skola	21,0	2,1	Om- och tillbyggnad kök och matsal
Skönstaholmskolan	12,2	2,0	Ombyggnad kök och matsal
Sofiaskolan	4,0	0,4	Ombyggnad för fritids
Stadshagsskolan	1,7	0,2	Ny entré
Sundbyskolan	13,0	1,1	Om- och tillbyggnad matsal, bibliotek m.m.
Snösåtraskolan	2,0	0,2	Ombyggnad sop- och diskrum
Söderholmskolan	15,0	1,8	Om- och tillbyggnad
Tätorpsskolan	4,9	0,5	Ombyggnad kök
Vinstaskolan	9,2	0,8	Ombyggnad kök matsal
Vällingbyskolan	41,2	3,6	Nybyggnad kök och matsal
Vällingbyskolan	11,0	0,8	Tillgänglighet samt ventilation
Västbodaskolan	8,0	0,8	Ombyggnad kök o matsal
Ålstensskolan	9,5	1,0	Ombyggnad kök och matsal
Ålstensskolan	4,0	0,4	Ombyggnad av gymnastik/omklädningsrum
Östermalmsskolan	4,0	0,4	Ombyggnad för LF-integrering
Summa grundskola	525,7	46,9	

Källa: SISAB

Som framgår av *Tabell 16* ingår i uppgifterna ovan en ny skola i Bällsta, Bromma stadsdelsförvaltning. Sjästadsskolan i Katarina-Sofia stadsdelsförvaltning är nybyggd och tas i drift.

Liljeholmens stadsdelsnämnd har i januari 2007 i inriktningsärende godkänt en ny låg- och mellanstadieskola vid Telefonplan för 200 elever. När ärendet behandlades i referensgruppen för skollokaler, avslogs ansökan.

Tabell 17: Av SISAB planerade underhållsåtgärder

Grundskola	Kommentar
Bredängsskolan	Ventilation m.m.
Brotorpsskolan	Ventilation m.m.
Ekensbergsskolan	Ventilation m.m.
Grimstaskolan	Ventilation m.m.
Gröndalsskolan	Ventilation m.m. hus A
Hammarbyskolan	Ventilation m.m. hur C
Herrängens skola	Ventilation m.m. hus C
Hästhagskolan	Ventilation m.m. hus A och B
Johan Skytteskolan	Ventilation m.m.
Mälarhöjdens skola	Ventilation hur F-G
Nytorpsskolan	Ventilation m.m.
Sandåkraskolan	Ventilation m.m. hus A, B och D
Skanskvarnsskolan	Ventilation m.m.
Slättgårdsskolan	Ventilation m.m. hus C
Stenhagskolan	Ventilation m.m.
Sätraskolan	Ventilation m.m. hus L, M och V
Vällingbyskolan	Ventilation m.m.
Västbergaskolan	Ventilation m.m.hus A

7 Planeringssituationen i stadsdelsförvaltningarna i västerort

7.1 Elevantalsutvecklingen

Tabell 18: Prognos för elevantalsutvecklingen i Kista stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Akallaskolan	322	314	303	291	278	269	262	256	253	251	-22%
Dalhagsskolan	200	197	193	177	168	152	151	149	146	145	-28%
Husbygårdsskolan	266	248	233	214	204	193	190	186	184	183	-31%
Husbyskolan	203	183	163	140	134	127	124	120	118	115	-43%
Igelbäcksskolan	317	294	283	277	275	259	268	277	282	285	-10%
Kvarnbackaskolan	231	217	204	197	195	192	195	198	201	203	-12%
Oxhagsskolan	280	253	218	199	175	166	165	165	164	164	-41%
Stenhagsskolan	237	242	239	246	258	265	267	272	272	273	15%
Ärvingeskolan	368	372	363	341	319	309	303	300	304	303	-18%
Totalt Kista	2 424	2 320	2 198	2 081	2 006	1 933	1 924	1 922	1 924	1 922	-21%

I Kista stadsdelsförvaltning minskar elevantalet fram t.o.m. år 2015. Det gäller i samtliga skolor förutom Stenhagsskolan.

Tabell 19: Elever boende i nybyggnation i Kista stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	0	0	11	23	43	62	84	105	128

Den planerade nybyggnationen är mycket måttlig i Kista. Av samtliga elever i stadsdelsförvaltningen väljer 73 procent kommunal skola i Stockholm 2006, vilket betyder att av 128 elever i nybebyggelse, skulle drygt 90 elever söka kommunal skola år 2015.

Tabell 20: Prognos för elevantalsutvecklingen i Rinkeby stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Askebyskolan	361	350	352	348	339	328	317	315	314	310	-14%
Bredbyskolan	375	345	309	287	269	257	255	251	248	246	-35%
Kvarnbyskolan	429	418	412	397	386	378	379	376	375	370	-14%
Knutbyskolan	354	341	326	314	283	265	258	256	255	252	-29%
Rinkebyskolan	341	343	350	357	349	338	321	309	297	296	-13%
Totalt Rinkeby	1 860	1 796	1 750	1 703	1 626	1 567	1 532	1 508	1 490	1 474	-21%

I Rinkeby stadsdelsförvaltning minskar, precis som i Kista, elevantalet med 21 procent fram t.o.m. år 2015. Samtliga skolor har ett minskat elevantal.

Tabell 21: Elever boende i nybyggnation i Rinkeby stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	0	0	10	10	10	10	10	10	10

Den planerade nybyggnationen i Rinkeby som sker, kommer inte att generera så många fler elever.

Tabell 22: Prognos för elevantalsutvecklingen i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006- 2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Bromstensskolan	397	432	450	478	505	516	548	565	574	587	48%
Bussenhusskolan	278	279	282	278	272	266	266	260	255	250	-10%
Enbacksskolan	384	377	350	340	322	315	309	305	300	298	-22%
Elinsborgsskolan	317	312	303	295	290	276	271	264	259	253	-20%
Gullingskolan	269	260	234	225	210	195	178	175	172	169	-37%
Hjulstaskolan	341	334	301	300	291	291	286	276	268	266	-22%
Hyllingskolan	285	296	313	321	321	324	328	326	320	316	11%
Solhemsskolan	555	611	617	634	643	667	699	711	725	736	33%
Spånga gymnasium grsk	357	366	367	355	340	328	334	348	349	353	-1%
Sundbyskolan	836	825	841	860	880	911	952	982	1 011	1 037	24%
Totalt Spånga Tensta	4 019	4 091	4 058	4 087	4 074	4 090	4 171	4 210	4 231	4 264	6%

I Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning ökar elevantalet med 6 procent fram t.o.m. år 2015 men den finns stora skillnader sett till olika skolor.

Tabell 23: Elever boende i nybyggnation i Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	112	147	196	232	260	294	318	337	349

Den planerade nybyggnationen är relativt omfattande i Bromstensområdet. Av samtliga elever i stadsdelsförvaltningen väljer 79 procent kommunal skola i Stockholm 2006, vilket betyder att av beräknade 349 elever skulle ca 275 elever söka kommunalt skolalternativ år 2015.

Tabell 24: Prognos för elevantalsutvecklingen i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Backluraskolan	368	375	367	372	372	360	358	359	359	362	-2%
Björnbodaskolan	553	568	572	601	646	679	710	735	759	778	41%
Grimstaskolan	427	456	456	474	475	491	512	525	532	536	26%
Hässlebygårdsskolan	535	525	511	516	512	514	512	517	524	540	1%
Hässelby Villasstads skola	917	955	1 001	984	966	986	997	1 013	1 027	1 039	13%
Loviselundsskolan	349	362	375	363	360	356	354	360	364	365	5%
Maltesholmsskolan	364	375	414	431	444	474	499	516	532	537	47%
Nälstaskolan	478	514	516	520	523	533	537	546	551	562	18%
Smedshagsskolan	244	252	256	253	249	245	241	243	245	247	1%
Sörgårdsskolan	225	234	226	238	251	258	271	278	285	292	30%
Trollbodaskolan	772	752	722	728	701	707	710	714	704	710	-8%
Vinstagårdsskolan	562	509	470	429	411	395	391	396	404	408	-27%
Vinstaskolan	346	343	343	345	348	355	366	373	381	388	12%
Vällingbyskolan	663	664	651	658	682	709	739	770	790	809	22%
Totalt Hässelby-Vällingby	6 803	6 884	6 880	6 912	6 942	7 064	7 197	7 346	7 457	7 573	11%

I Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning ökar elevantalet med 11 procent fram t.o.m. år 2015. En stor elevantalsökning sker i vissa skolor som t.ex. Björnbodaskolan, Maltesholmsskolan och Sörgårdsskolan. En större minskning sker i Vinstagårdsskolan.

Tabell 25: Elever boende i nybyggnation i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	134	191	279	395	496	577	641	693	739

En omfattande nybyggnation i Hässelby-Vällingby sker under planperioden, bl.a. sker bostadsbebyggelse vid Lövsta Allé. En stor andel elever, 87 procent, som bor i Hässelby-Vällingby väljer kommunal skola i Stockholm. Det innebär att knappt 650 elever kan förväntas välja kommunal skola år 2015.

Tabell 26: Prognos för elevantalsutvecklingen i Bromma stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Abrahamsbergsskolan	729	692	653	665	677	680	686	696	703	716	-2%
Alviksskolan	816	805	808	820	846	872	898	926	940	954	17%
Beckombergaskolan	225	233	237	262	282	300	312	321	325	325	45%
Blackebergsskolan	173	206	220	228	225	241	258	271	282	291	68%
Höglandsskolan	294	284	298	279	292	286	284	278	276	275	-6%
Nya Elementar	701	671	683	681	675	677	677	687	694	717	2%
Nockebyhovs skola	84	79	85	93	95	103	105	104	105	104	24%
Norra Ängby skola ⁹	663	698	754	776	794	812	828	829	811	800	21%
Olovslunds skola	426	431	433	467	472	483	491	495	501	497	17%
Smedslättsskolan	306	304	297	301	302	307	303	305	303	300	-2%
Södra Ängby skola	680	675	653	653	653	674	687	711	739	761	12%
Ulvsundaskolan	53	53	48	51	56	57	61	61	60	59	12%
Äppelviksskolan	617	617	593	577	566	540	545	542	553	569	-8%
Ålstensskolan	551	538	560	568	574	576	574	574	563	555	1%
Totalt Bromma	6 318	6 286	6 323	6 419	6 510	6 609	6 708	6 800	6 855	6 923	10%

I Bromma stadsdelsförvaltningen ökar elevantalet med 10 procent fram t.o.m. år 2015 men ökningen beräknas bli mycket större när hänsyn tas till nybyggnation i området.

Tabell 27: Elever boende i nybyggnation i Bromma stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	96	158	231	310	383	451	532	607	679

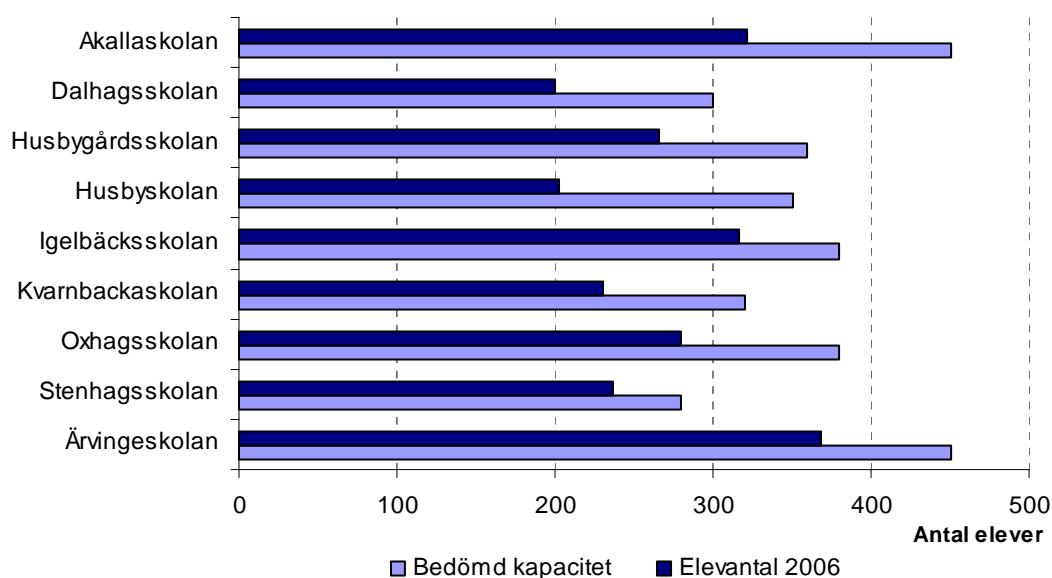
Utöver den elevökning som fångats upp i elevantalsprognosen visar den omfattande nybyggnation i Bromma under planperioden att flera barn i skolåldern kommer att behöva skolplats t.o.m. år 2015. En stor andel elever, 87 procent, som bor i Bromma väljer kommunal skola i Stockholm. Det innebär att 590 elever kan förväntas välja kommunal skola år 2015. Stadsdelsförvaltningen påpekar att elevprognosen för nybyggnation bygger på USK:s beräkning att det produceras 2 775 nya bostäder. Stadsbyggnadskontoret uppskattar i specificerade projekt en produktion med ca 4 000 nya bostäder i Bromma fram till år 2015. Stadsdelsförvaltningen bedömer att sannolikheten är mycket stor för att det blir väsentlig fler elever än de som USK beräknat.

7.2 Kapacitetsutnyttjande

Här redovisas den av stadsdelsförvaltningarna bedömda lokalkapaciteten i respektive skola.

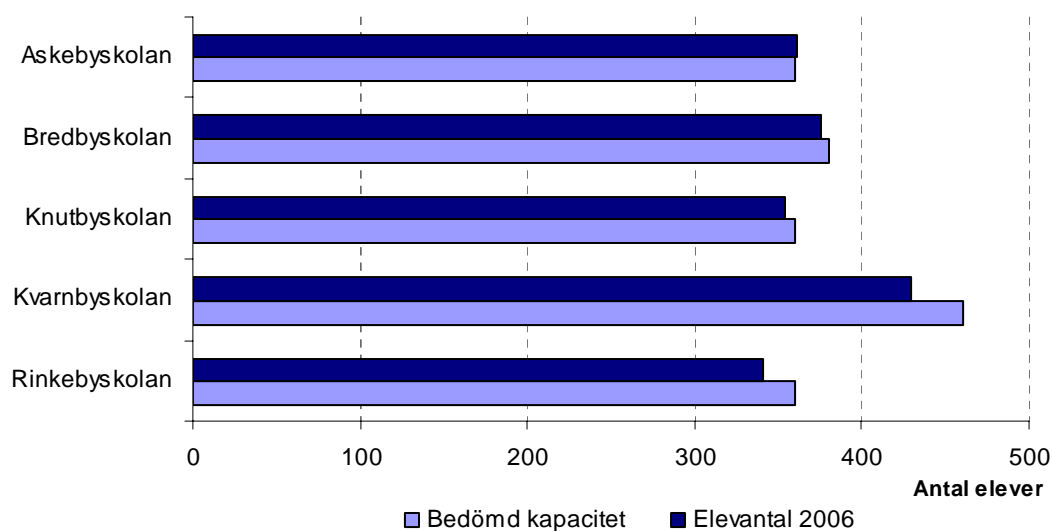
⁹ Inkl Bromma Kyrkskola

Figur 9: Bedömd kapacitet i skolor i Kista

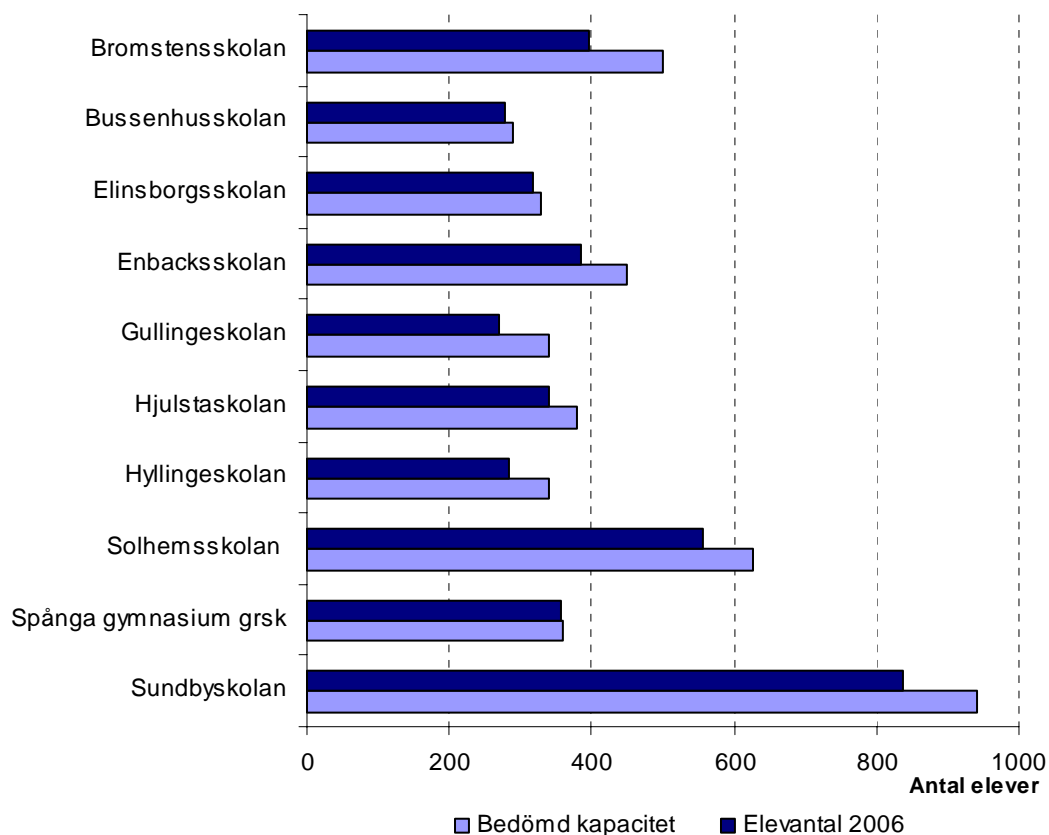
I skolorna i Kista finns en betydande överkapacitet motsvarande ca 850 platser år 2006 och ca 1 350 platser år 2015. I genomsnitt är ytan 22,4 kvm/elev.

Figur 10: Bedömd kapacitet i skolor i Rinkeby

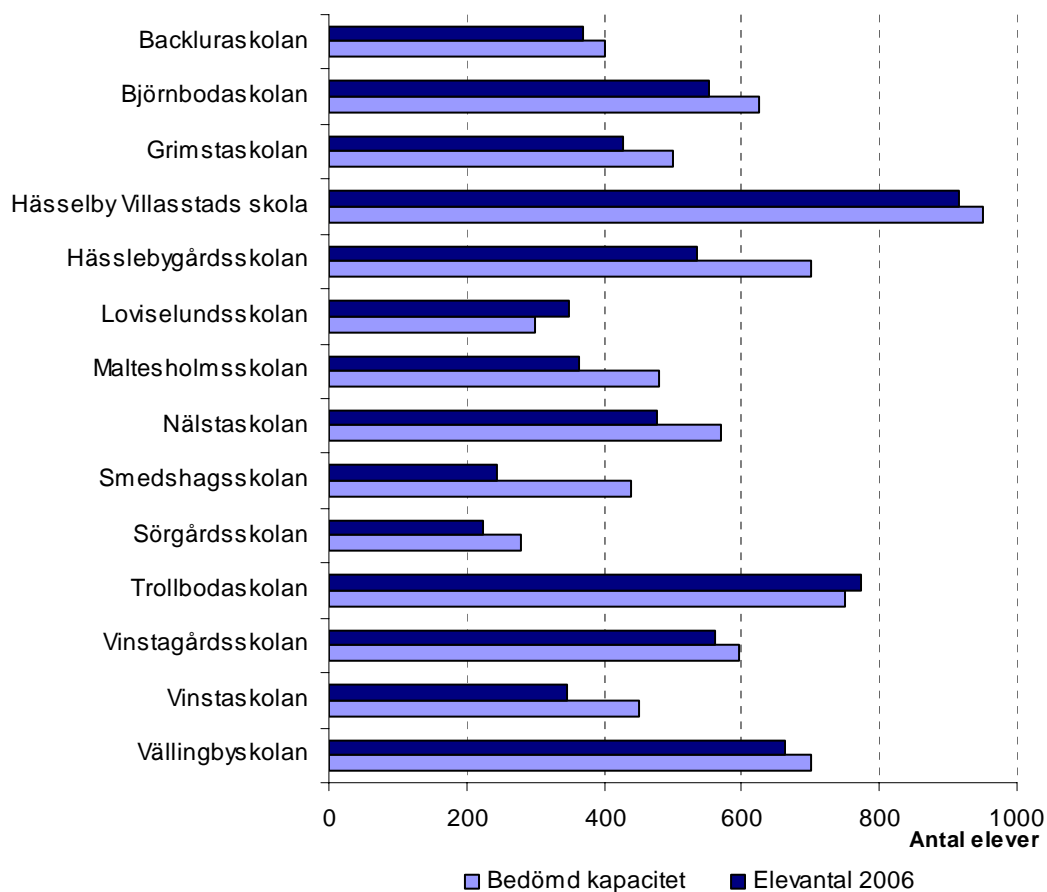
I skolorna i Rinkeby finns en viss överkapacitet år 2006. I takt med det vikande elevunderlaget blir överkapaciteten större under prognosperioden för att år 2015 vara ca 450 platser. I genomsnitt är ytan 15,1 kvm/elev.

Figur 11: Bedömd kapacitet i skolor i Spånga-Tensta

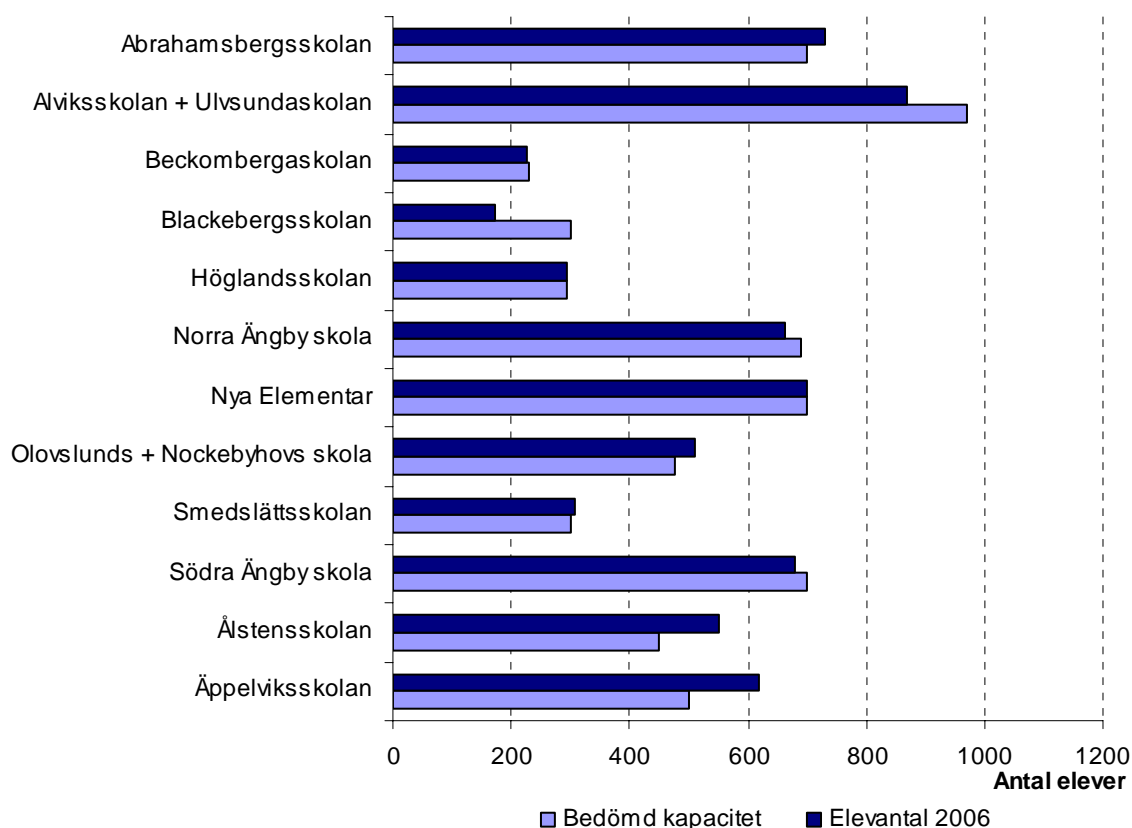
Skolorna i Spånga-Tensta har ledig kapacitet i samtliga skolor utom en. Totalt är överkapaciteten ca 500 platser år 2006 och ca 290 platser år 2015. I genomsnitt är ytan 16,4 kvm/elev.

Figur 12: Bedömd kapacitet i Hässelby-Vällingby

Skolorna i Hässelby-Vällingby har en stor överkapacitet motsvarande ca 850 platser år 2006 och ca 170 platser år 2015. Den genomsnittliga ytan är 15,1 kvm/elev.

Figur 13: Bedömd kapacitet i skolor i Bromma

Totalt sett finns det ingen ledig kapacitet i skolorna i Bromma. Skolor som Ålstensskolan och Äppelviksskolan har redan år 2006 fler elever än vad förvaltningen bedömer att skolan egentligen har kapacitet för. Med den elevantalsutveckling som prognostiseras för år 2015 blir kapacitetsproblemet större under prognosperioden. Ombyggnaden av Beckombergaskolan/Söderbergaskolan och den nya skolan som uppförs i Mariehäll ökar kapaciteten med totalt 780 platser. I genomsnitt är ytan 15,5 kvm/elev år 2006.

7.3 Sammanfattande bedömning

I Kista stadsdelsförvaltning, där elevunderlaget minskar med 21 procent, finns en betydande överkapacitet i samtliga skolor under hela prognosperioden. Totalt motsvarar överkapaciteten ca 850 platser år 2006 och ca 1 350 platser år 2015. Överkapaciteten är särskilt stor vid Akallaskolan och Husbyskolan. Båda skolor har en yta motsvarande 30 kvm/elev eller mer.

Den planerade nybyggnationen är mycket måttlig i Kista och kommer eventuellt enbart att öka behovet av kommunala skolplatser med drygt 90 år 2015 jämfört med idag. Dessa elever kan erbjudas plats i någon av stadsdelsförvaltningens befintliga

skolor. Andelen elever som bor i Kista och som väljer kommunal skola är bland de lägsta i staden, 73 procent.

En ombyggnad av Akallaskolan har aktualiserats¹⁰ men vår bedömning är att stadsdelsnämnden inte bör genomföra den ombyggnaden, som vi anser är onödig ur kapacitetssynpunkt.

Vår bedömning är att det finns stora möjligheter att effektivisera lokalanvändningen i Kista och ändå kunna erbjuda elever som går i skolor som avvecklas plats i andra kommunala skolor i stadsdelsförvaltningen.

I Rinkeby stadsdelsförvaltning minskar elevantalet med 21 procent fram t.o.m. år 2015. Totalt finns en överkapacitet som motsvarar 60 platser år 2006 och ca 450 platser år 2015. Vi bedömer att kapaciteten kan vara ännu större i t.ex. Rinkebyskolan. Skolan inrymmer idag annan verksamhet än skolverksamhet för att nå större lokaleffektivitet.

Förutom Knutbyskolan, där en uppbyggnad kommer att ske efter en brand, planeras ingen ny-, om- och tillbyggnad i skolorna i Rinkeby.

Det finns inget behov av skolplatser utöver de som elevunderlagsprognosen visar eftersom det i stort sett inte sker någon nybyggnationen i området.

Vår bedömning är att det finns stora möjligheter att effektivisera lokalanvändningen i Rinkeby. Tillräcklig kapacitet finns även om en skola avvecklas. Skolorna ligger nära varandra och avstånden är inte stora. Andelen elever som bor i Rinkeby och som väljer kommunal skola är den lägsta i staden, 72 procent.

Vår bedömning är också att det finns kapacitet att i vissa skolor integrera fritidsverksamhet och särskola i skolorna. Detta bör utredas vidare.

I Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning visar prognosen att elevantalet totalt i stadsdelsförvaltningen ökar med 6 procent fram t.o.m. år 2015. Med hänsyn till nybyggnation varierar elevutvecklingen mycket i stadsdelsförvaltningens skolor. En betydande ökning beräknas ske i Sundbyskolan, Solhemsskolan (inkl. Solhemsängens skola), Hyllingeskolan och i Bromstensskolan medan elevantalet minskar i andra skolor. Den prognostiserade elevantalsminskningen sker enbart i skolor i Tensta och Hjulsta. Prognosen är enligt stadsdelsförvaltningen mycket osäker eftersom en ökning av antalet flyktingfamiljer med skolbarn redan nu märkts och förutsägs fortgå.

Utöver den ökning som prognostiserats i stadsdelsförvaltningen totalt, betyder nybyggnation i framför allt Bromstensområdet, att antalet elever beräknas öka med ytterligare ca 275 elever.

¹⁰ Ärende i referensgruppen för skollokaler den 7 augusti 2006.

Totalt finns en överkapacitet med ca 500 elevplatser år 2006 respektive ca 290 platser år 2015. Till det kommer behoven som föranleds av nybyggnation i området och att vissa skolor inte längre klarar nu prognostiserad elevantalsökning.

Vår bedömning är att den totala överkapacitet som finns i området först bör utnyttjas. Eventuella krav på nybyggda skolor kan, så vitt vi bedömer, istället tillmötesgå genom en omstrukturering och förändring av upptagningsområdena. Den kapacitet som finns i vissa skolor kommer därför att kunna användas för att möta tillkommande behov. I denna omstrukturering berörs Bromstensskolan, Enbacksskolan och Gullingskolan.

Ytterligare förslag är att avlasta Hyllingskolan och låta skolår 6 överföras till Hjulstaskolan, som kommer att ha färre elever under slutet av prognosperioden. Vi ser emellertid inte att detta är akut med hänsyn till kapaciteten men det skulle vara ett sätt att utjämna elevunderlaget. En annan del i dessa två omstruktureringförslag skulle vara att utnyttja den överkapacitet som finns i Tensta gymnasium för grundskolans äldre elever och på sikt överväga att avveckla Hjulstaskolan.

Det bör också prövas om kapacitet i Spånga gymnasium kan utnyttjas i en omstrukturering där Solhemsskolan och Solhemsängens skola omfattas. Den nuvarande lokalkapaciteten medger inte den ökning som idag prognostiseras för elevantalsutvecklingen i Solhemsskolan, även när behoven av förskola successivt minskar vid Solhemsängsskolan. En omstrukturering och förändring av upptagningsområden krävs så att elever från södra Spånga kan beredas plats i Nälsta- eller Vinstaskolan i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

Den stora elevantalsökning som prognostiseras för Sundbyskolan kan troligen klaras under prognosperioden när den nya skolan F-5 i Mariehäll (i Bromma) står klar. Idag är Sundbyskolan upptagningsområde för barn boende i det området.

I Hässelby-Vällingby ökar antalet elever med 11 procent t.o.m. år 2015. Därutöver kan det komma att behövas kommunala skolplatser för ca 650 elever med anledning av nybyggnation i området om inte andelen elever som väljer friskola ökar. Totalt finns en överkapacitet i stadsdelsförvaltningen motsvarande ca 850 elevplatser år 2007¹¹ och ca 170 elevplatser år 2015. Denna kapacitet kan behövas när nybyggnationen står klar. Kapaciteten påverkas av att det också i skolorna finns verksamhet som särskola, särskilda undervisningsgrupper som kräver mer yta än reguljär klasser. Kapaciteten påverkas också i Grimstaskolan när en ny ventilationsanläggning kommer att ta yta i anspråk.

Planeringssituationen i Hässelby-Vällingby är helt beroende av vilka skolalternativ elever i nybyggda områden väljer – friskola eller kommunal skola samt vilket tidsperspektiv som används. Under flera år under planperioden finns en stor överkapacitet, vilken bör kunna utnyttjas bättre än idag. Stadsdelsförvaltningen

¹¹ Sommaren 2007 när Smedshagsskolan står klar.

påtar möjligheten att integrera friliggande fritidshem utanför skolområdet i skollokalerna. Vi gör bedömningen att en viss omstrukturering kan ske men att andra lösningar kan bli aktuella, eventuellt i S:t Jacobi, där Fryshuset nyligen har förhyrt delar av skolan.

I Bromma stadsdelsförvaltning prognostiseras att antalet elever kommer att öka med 10 procent t.o.m. år 2015. Ökningen sker med något undantag i samtliga skolor. Därutöver förväntas en omfattande nybyggnation, bl.a. i Beckomberga, Blackeberg och Mariehäll. Idag väljer 87 procent av de elever som är bosatta i stadsdelsförvaltningen kommunal skola i Stockholm, vilket kan innebära att 590 elever från nya bostadsområden kommer att välja kommunal skola år 2015. För att klara den stora befolkningsökningen pågår planering för att uppföra en ny skola F-5 i Mariehäll för 510 elever och 80 förskolebarn. Inflyttning kan ske med start vt 2010. Beslut har fattats att Bromma och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning delar skolpliktsansvaret så att skolår 6-9 skall höra till Sundbyskolan i Spånga-Tensta och att elever från området skolår F-5, som nu finns i Sundbyskolan, erbjuds plats i den nya skolan i Mariehäll.

I Bromma finns idag totalt ingen överkapacitet även om vissa skolor, Blackebergsskolan och Alviksskolan/Ulvsundaskolan, har ledig kapacitet. Vårt andra kapacitetsmått visar att Blackebergsskolan har ca 37 kvm/elev och Ulvsundaskolan har ca 26 kvm/elev, vilket är högt i jämförelse med genomsnittet i stadens skolor. I Blackebergsskolan byggs 350 kvm om till förskola vilket blir klart i augusti 2008. Sedan ht 2006 hyrs 160 kvm i Ulvsundaskolan ut i andra hand till Al-Azarskolan. Det är också tydligt att kapacitetsmättet måste användas med stor försiktighet, då några skolor som Äppelviksskolan och Ålstensskolan har väsentligt fler elever än vad förvaltningen uppgett som kapacitetstak.

Kommunstyrelsens ekonomiutskott godkände i september 2006¹² om- och nybyggnad av förskole- och skollokaler i Beckomberga. Färdigställande av etapp 1 är beräknad till mars 2008 och helt färdigställande i mars 2009. Skolan dimensioneras för 500 elever och förskolan för 85 platser, vilket innebär att kapaciteten kommer att öka med ca 270 platser när tillbyggnaden av Beckombergaskolan står klar.

Kapaciteten ökar totalt med 780 elevplatser när skolan i Mariehäll står klar och när skolan i Beckomberga är ombyggd. På sikt kan detta medföra att mindre skolor som Bromma Kyrkskola och Nockebyhovsskolan kan avvecklas. Idag är de nödvändiga för att klara elevantalsökningen och hyran är låg, så vi ser ingen anledning att idag föreslå en avveckling.

¹² Kommunstyrelsens ekonomiutskott 2006-09-27

8 Planeringssituationen i stadsdelsförvaltningarna i innerstaden

8.1 Elevantalsutvecklingen

Tabell 28: Prognos för elevantalsutvecklingen i Kungsholmens stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Eiraskolan	408	450	480	508	537	553	568	571	568	562	38%
Essingeskolan	146	159	162	163	160	155	156	152	148	147	1%
Fridhemsskolan	441	471	498	526	545	569	598	609	621	623	41%
Klastorpsskolan	185	221	241	250	274	300	315	322	325	330	78%
Kullskolan	124	116	109	109	106	99	105	114	119	120	-3%
Rålambshovsskolan	561	546	523	506	490	500	498	515	529	542	-3%
Stadshagsskolan	267	300	303	279	282	286	289	298	307	313	17%
Totalt Kungsholmen	2 132	2 262	2 316	2 342	2 394	2 463	2 529	2 582	2 617	2 636	24%

Antalet elever ökar med 24 procent t.o.m. år 2015 p.g.a. nybyggnation. Ökningen sker successivt under prognosperioden.

Tabell 29: Elever boende i nybyggnation i Kungsholmens stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	136	174	225	290	358	437	532	621	694

Utöver den elevökning som fångats upp i elevantalsprognosen visar den omfattande nybyggnation i Kungsholmen under planperioden att flera barn i skolåldern kommer att behöva skolplats t.o.m. 2015. 81 procent av de elever som bor på Kungsholmen väljer en kommunal skola i Stockholm. Det innebär att ca 560 elever kan förväntas välja kommunal skola år 2015 om inte valen till friskola ökar jämfört med idag.

Prognoserna visar att det behövs plats till ytterligare ca 1 000 elever år 2015 och stadsdelsförvaltningen planerar för att etablera två st F-5 skolor om 450 elever per skola.

Tabell 30: Prognos för elevantalsutvecklingen i Norrmalms stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Adolf Fredriks Musikklasser	1 091	1 082	1 073	1 073	1 073	1 073	1 073	1 073	1 073	1 073	-2%
Gustav Vasa skola	410	415	430	451	460	458	468	469	478	477	16%
Johannes skola	368	390	415	437	460	493	503	511	520	520	41%
Karlbergsskolan	217	215	209	209	220	226	238	242	242	237	9%
Lilla Adolf Fredriks skola	304	294	302	300	317	327	339	351	362	364	20%
Matteusskolan	633	572	542	538	518	501	501	506	510	518	-18%
Rödabergsskolan	543	483	452	422	400	378	353	357	365	371	-32%
Vasa Real	793	789	783	781	770	761	764	784	796	815	3%
Totalt Norrmalm	4 359	4 241	4 207	4 211	4 218	4 217	4 240	4 293	4 346	4 375	0%

Totalt i stadsdelsförvaltningen kommer elevantalet i princip vara oförändrat år 2015 jämfört med år 2006. Det finns emellertid stora skillnader sett till olika skolor. Norrmalms stadsdelsförvaltning påpekar att prognosen för Johannes skola och Rödabergsskolan troligen är missvisande. Den förändring som gjordes i enlighet med förändringen av skolorganisationen 2003/2004 och det minskade intaget bör, enligt stadsdelsförvaltningen, leda till att elevantalet blir relativt oförändrat i Johannes skola under prognosperioden. I Rödabergsskolan, som är en profilskola, bedömer förvaltningen att elevantalet inte minskar utan blir relativt oförändrat jämfört med år 2006.

Tabell 31: Elever boende i nybyggnation i Norrmalms stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	0	20	51	78	96	119	142	171	201

I Norrmalm väljer enbart 74 procent av eleverna kommunal skola i Stockholm. Det innebär att knappt 150 elever boende i nybyggnation kan komma att välja kommunal skola om ingen förändring sker av valen till friskola.

I prognoserna finns inte konsekvenserna av den framtida bostadsbyggnadsexploateringen på Norra Stationsområdet med.

Tabell 32: Prognos för elevantalsutvecklingen i Östermalms stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Engelbretskolan	902	878	846	814	808	802	810	812	816	817	-9%
Gärdesskolan	892	893	853	833	822	814	823	840	864	882	-1%
Hedvig Elenora skola	352	375	356	369	387	404	413	417	423	427	21%
Hjorthagens skola	75	78	83	90	96	103	103	104	103	103	37%
Olaus Petri skola	92	107	119	145	158	160	169	169	173	180	96%
Östermalmsskolan	490	471	458	465	467	473	450	452	453	457	-7%
Totalt Östermalm	2 803	2 801	2 715	2 717	2 737	2 756	2 768	2 794	2 831	2 866	2%

Det sker ingen stor ökning av elever t.o.m. år 2015. Ökningen i förvaltningen totalt är enbart 2 procent men skillnaderna är stora i området, även om förändringarna i reella tal inte är stora i någon skola.

Tabell 33: Elever boende i nybyggnation i Östermalms stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	32	62	93	129	162	198	250	360	475

Av de elever som bor på Östermalm väljer väldigt många elever friskola. Enbart 60 procent väljer en kommunal skola i Stockholm 2006. Det betyder att av den beräknade ökningen av elever med hänsyn till nybyggnation, kan ca 285 förväntas välja en kommunal skola år 2015, förutsatt att det fria skolvalet faller ut på likartat sätt som idag. Enligt den specialprognos som USK gjort på uppdrag av Östermalms stadsdelsförvaltning kommer det att finnas 739 barn i årskurs F-9 i nyproduktion år 2015, vilket innebär att ca 440 barn kan förväntas välja kommunal skola i Stockholm.

Tabell 34: Prognos för elevantalsutvecklingen i Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Björngårdsskolan	319	306	313	316	321	321	344	351	359	361	13%
Eriksdalsskolan	1 298	1 231	1 194	1 160	1 142	1 132	1 128	1 125	1 126	1 131	-13%
Högalidsskolan	807	797	779	785	786	793	790	800	805	812	1%
Mariaskolan	801	782	770	751	750	753	755	767	771	782	-2%
Storkyrkoskolan	162	165	159	168	163	165	167	169	171	170	5%
Södermalmsskolan	597	592	582	579	577	582	589	592	597	603	1%
Åsö grundskola	458	439	409	402	385	371	352	344	340	349	-24%
Totalt Maria-Gamla stan	4 442	4 313	4 207	4 161	4 125	4 117	4 124	4 148	4 168	4 209	-5%

Antalet elever beräknas minska med 5 procent t.o.m. år 2015 men skillnaderna är stora i de olika skolorna. Störst procentuell minskning sker i Åsö grundskola.

Tabell 35: Elever boende i nybyggnation i Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	30	52	77	88	96	112	123	132	140

Nybyggnation är måttlig. Om samma andel elever i stadsdelsförvaltningen väljer kommunal skola i Stockholm som 2006, d.v.s. 76 procent, kommer drygt 100 elever i nybebyggelsen att välja kommunal skola år 2015.

Tabell 36: Prognos för elevantalsutvecklingen i Katarina-Sofia stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Katarina norra skola	649	638	634	629	645	631	634	637	645	649	0%
Katarina södra skola	420	409	392	382	376	377	395	402	407	406	-3%
Sofia skola	800	851	895	918	955	992	1 047	1 088	1 141	1 192	49%
Sjöstadsskolan	73	74	96	116	133	144	154	160	166	174	138%
Tullgårdsskolan	350	437	466	509	557	607	652	690	718	733	109%
Totalt Katarina-Sofia	2 292	2 409	2 483	2 553	2 666	2 752	2 881	2 977	3 077	3 154	38%

En stor ökning av antalet elever, 38 procent, prognostiseras i Katarina-Sofia stadsdelsförvaltning. Det är den största ökningen i staden. Stadsdelsförvaltningen påpekar att en större del av ökningen bör ligga på Sjöstadsskolan och inte på Sofia skola.

Tabell 37: Elever boende i nybyggnation i Katarina-Sofias stadsdelsförvaltning 2007-2015

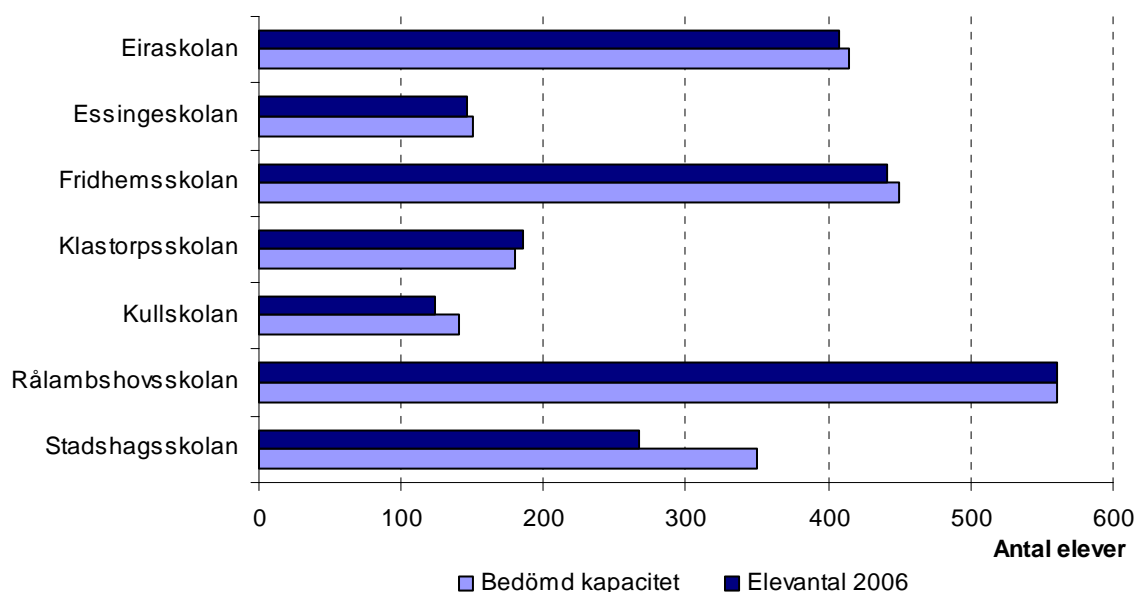
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	202	277	354	434	564	678	787	900	1 012

All nybyggnation som sker i Hammarby Sjöstad har inte kunnat fördelas per skola i elevantalsprognosen. Fortsatt exploatering och bebyggelse beräknas innebära att ytterligare ca 1 000 elever finns i stadsdelsförvaltningen. Av dessa räknar vi med att ca 770 elever väljer kommunal skola i Stockholm, om eleverna väljer kommunal skola i samma utsträckning som idag.

8.2 Kapacitetsutnyttjande

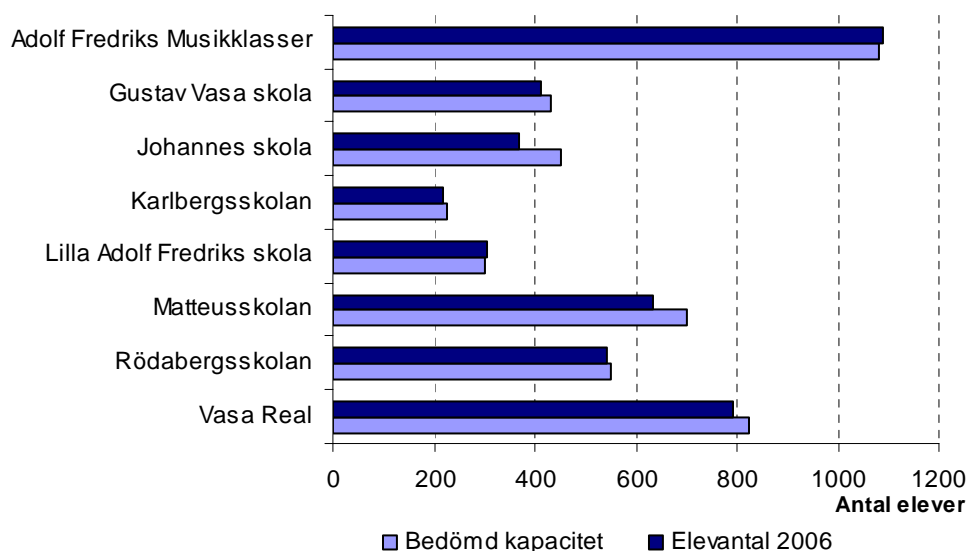
Här redovisas den av stadsdelsförvaltningarna bedömda lokalkapaciteten i respektive skola.

Figur 14: Bedömd kapacitet i skolor i Kungsholmens stadsdelsförvaltning

Skolorna i Kungsholmen har en liten överkapacitet år 2006 men som framgår av figuren ovan finns egentligen enbart ledig kapacitet i Stadshagsskolan. Under prognosperioden kommer det att uppstå kapacitetsproblem med hänsyn till elevantalsökningen och nybyggnation i området. Nya skolor planeras uppföras i stadsdelsförvaltningen. I dag är ytan i genomsnitt 16,7 kvm/elev.

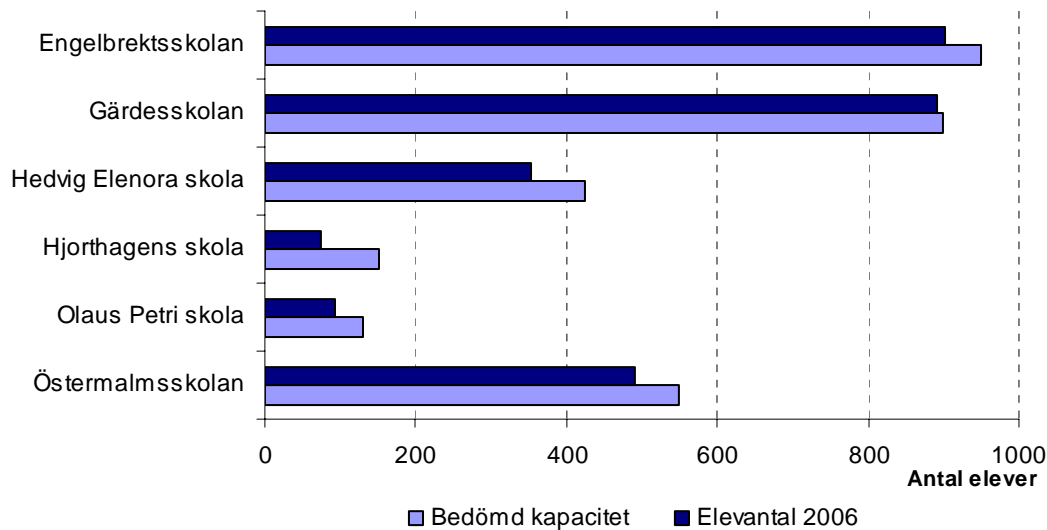
Figur 15: Bedömd kapacitet i skolor i Norrmalms stadsdelsförvaltning

Skolorna i Norrmalm har totalt en överkapacitet om ca 200 platser under hela prognosperioden. Den genomsnittliga ytan i skolorna är lägst i Stockholms stad, 14,2 kvm/elev. Som vi tidigare har nämnt, påtalar stadsdelsförvaltningen att elevantalen

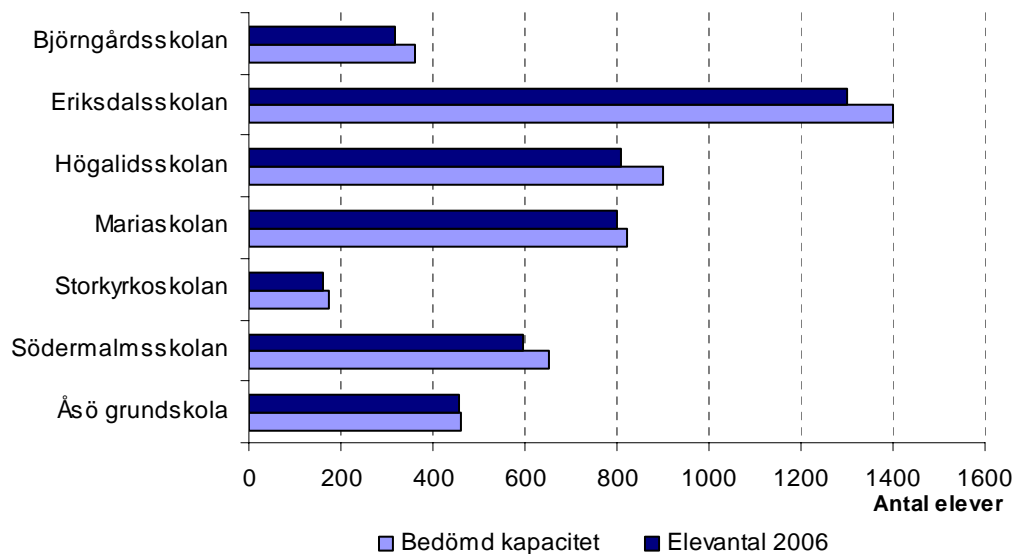
för Rödabergsskolan och Johannes skola troligen är felaktiga, vilket också påverkar kapaciteten.

Figur 16: Bedömd kapacitet i skolor i Östermalms stadsdelsförvaltning

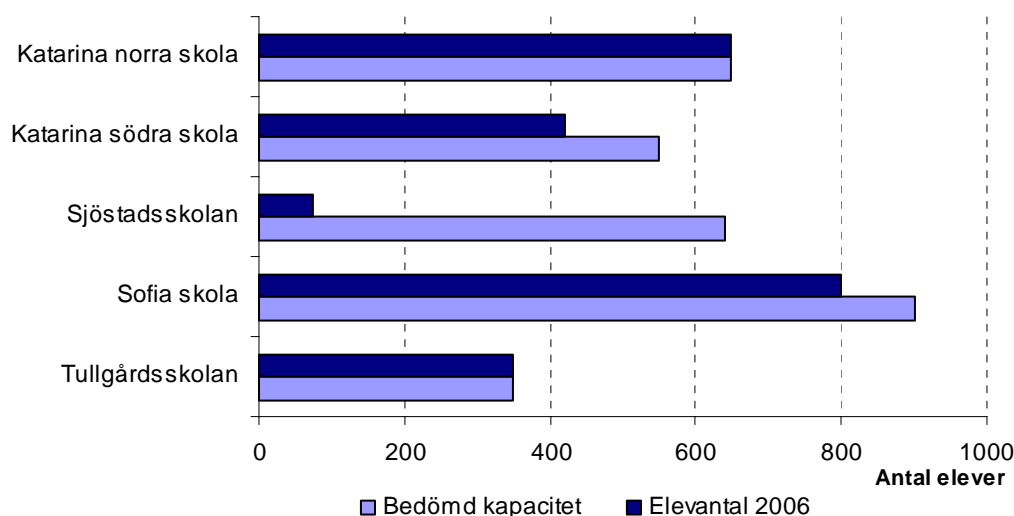
Skolorna i Östermalm har en överkapacitet på ca 300 platser år 2006. Kapaciteten minskar något till år 2015. Den genomsnittliga ytan i skolorna är 14,9 kvm/elev.

Figur 17: Bedömd kapacitet i skolor i Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltning

Skolorna i Maria-Gamla stan har en överkapacitet om ca 320 platser år 2006 och ca 550 platser år 2015. Den genomsnittliga ytan är 15,1 kvm/elev.

Figur 18: Bedömd kapacitet i skolor i Katarins-Sofia stadsdelsförvaltning

Kapaciteten i skolorna i Katarina-Sofia påverkas av att vi lagt in full kapacitet, d.v.s. 640 elevplatser i Sjöstadsskolan. Katarina södra skola och Sofia skola har ledig kapacitet år 2006. Nybyggnationen i Hammarby sjöstad innebär emellertid att den kapacitet som finns på Sjöstadsskolan kommer att behövas. Lokalerna i Sjöstadsskolan används såväl för förskola som för skola. I stadsdelsförvaltningen diskuteras även andra skolalternativ.

8.3 Sammanfattande bedömning

I Kungsholmens stadsdelsförvaltning sker en omfattande nybyggnation. Prognoserna visar att det behövs plats för ytterligare ca 1 000 elever år 2015, förutsatt att skolvalen ser ut som idag och att eleverna stannar på Kungsholmen. Stadsdelsförvaltningen planerar för att etablera två st F-5 skolor om 450 elever per skola.

Idag finns en viss överkapacitet men år 2105 finns däremot en platsbrist. Kapaciteten kan öka något ytterligare om andra lösningar hittas för skolbarnsomsorg och särskola.

Vår bedömning är att det behövs ett nytt skolalternativ/en ny skola i stadsdelsförvaltningen men att behovet av två F-5 skolor kan tillgodoses genom omstrukturering i beståndet och genom att fristående skolor i stadsdelsförvaltningen kan erbjudas andra alternativ. I stadsdelsförvaltningen prövas t.ex. om Stefansskolan (friskola), kan erbjudas annan lokalisering för att en kommunal skola skall kunna etableras i området. Även andra lösningar diskuteras.

Ett förslag är att omvandla Stadshagsskolan 6-9 till en F-5 skola och öka kapaciteten genom att bygga på ett våningsplan samt skapa utrymme för skolbarnsomsorg och skolgård. De äldre barnen erbjuds plats i Fridhemsskolan, som skulle kunna ombildas till en F-9 skola. För detta krävs en tillbyggnad. Av de elever som idag går i

Stadshagsskolan kommer enbart 155 av 267 elever från Kungsholmens stadsförvaltning.

Ett alternativ till att omvandla Fridhemsskolan är att använda delar av S:t Görans gymnasium, men bara förutsatt att gymnasiet kommer att användas som campus för frisskola. Utbildningsnämnden har beslutat att skolan successivt avvecklas genom reducerat intag läsåret 2007/2008. Verksamheten överförs till befintliga skolor och lokalerna lämnas september 2008.

I Norrmalms stadsdelsförvaltning prognostiseras varken en ökning eller minskning av antalet elever t.o.m. år 2015. Stadsdelsförvaltningen har som vi tidigare visat, en stor yteffektivitet 14,2 kvm/elev, vilket är den lägsta i kommunen, trots att många skolor är äldre s.k. palatsskolor med stora ytor för kommunikation (trapphus och breda korridorer). En översyn av skolorganisationen genomfördes under åren 2003-2004. Genomförandet av skolorganisationen är i princip klar och har lett till en stor lokaleffektivisering och anpassning till befolkningsminskningen och minskningen av antalet elever. Delar av skolfastigheter har t.ex. avvecklats. Som i många andra skolor har fritidsverksamhet och förskola integrerats i skolorna och externa lokaler har avvecklats men även andra åtgärder har vidtagits som t.ex. att samla alla särskilda undervisningsgrupper i Gustav Vasa skola och Vasa Real. De tre innerstadsstadsdelarna Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm diskuterar ett förslag att samla särskoleverksamhet till Matteusskolan, vilket förbättrar lokalutnyttjandet ytterligare.

I innerstaden finns många friskolor, vilket också fått genomslag i valen till friskolor. 18 procent av eleverna i Norrmalm väljer en friskola.

Totalt finns en överkapacitet i stadsdelsförvaltningens skolor med ca 200 platser, såväl år 2006 som år 2015. Om hänsyn tas till särskilda undervisningsgrupper och särskolans behov, som är mer ytkrävande, minskar kapaciteten. När Norra Stationsområdet byggs, måste skolsituationen lösas där och i samband med detta kan frågan om Karlbergsskolans användning diskuteras. Vårt förslag hänger helt ihop med den frågan. Vår bedömning i övrigt är att stadsdelsförvaltningen har en genomtänkt och väl genomförd skolorganisation och god lokaleffektivitet.

I Östermalms stadsdelsförvaltning prognostiseras i princip ett oförändrat elevantal, ökningen är 2 procent. Av den nybyggnation som sker i området, kan förväntas att knappt 300 elever väljer kommunal skola i Stockholm år 2015. Den specialprognos som USK låtit göra visar på en högre nyproduktion än den elevantalprognos som redovisats ovan. Enligt vår bedömning finns inga större problem med elevantalsökningen eftersom det totalt sett finns en överkapacitet om ca 300 elevplatser år 2006 och ca 240 platser år 2015. Stadsdelsförvaltningen förbättrar lokalutnyttjandet bl.a. i Östermalmsskolan fr.o.m. ht 2007 då ett fritidshem integreras i skolans lokaler.

Ytterligare bostadsbebyggelse t.ex. i Värtanområdet och vid gasverksområdet kan komma att ställa krav på att ny skola byggs. I det sammanhanget bör t.ex. övervägas

om den nuvarande Hjorthagens skola skall behållas. Skolan har få elever, 75 elever, men med en kapacitet på 150 elever. Elevprognosen för Olaus Petri skola visar på en fördubbling av antalet elever från 92 år 2006 till 180 år 2015. Skolan är liten och kapaciteten 130 elever. Vår bedömning är att stadsdelsnämnden på sikt bör kunna avveckla skolan, men att man tillsvidare bör avvakta för att se om elevprognoserna realiserar.

I Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltning prognostiseras en minskning av antalet elever med 5 procent t.o.m. år 2015. Nybyggnationen är mycket liten i området och förväntas innebära att ca 100 elever behöver plats i kommunal skola. Skolorna i stadsdelsförvaltningen har totalt en överkapacitet med ca 320 elevplatser år 2006 och ca 550 elevplatser år 2015.

Vår bedömning är att det finns stora möjligheter att genomföra lokaleffektiviseringar i stadsdelsförvaltningen bl.a. genom att helt avveckla en skola, förslagsvis Åsö grundskola, och att utnyttja den kapacitet som finns bättre.

I Katarina-Sofia stadsdelsförvaltning prognostiseras en mycket stor elevantalsökning om 38 procent. Ytterligare elevantalsökning prognostiseras till följd av bebyggelsen i Hammarby Sjöstad. Om dessa elever väljer kommunal skola i samma utsträckning som idag, måste stadsdelsförvaltningen räkna med att planera för totalt ca 1 630 elever år 2015 jämfört med år 2006. En sådan ökning kan givetvis inte ske utan att skolkapaciteten utökas. Nuvarande skolkapacitet, visar emellertid att det år 2006 finns en överkapacitet på ca 850 elevplatser. Det bör observeras att denna beräkning baseras på att Sjöstadsskolan utvecklas till att rymma 640 elever, vilket är väsentligt mer än idag. Sjöstadsskolan byggs för ett flexibelt utnyttjande för förskola, särskola och skola. I stadsdelsförvaltningen finns flera möjligheter, bl.a. att ytterligare öka kapaciteten vid Sjöstadsskolan genom att inreda plan 5 i skolan, vilket skulle innebära att ytterligare 150 elever får plats i skolan, men också planering för en ny skola i Henriksdalshamnen. Det finns en bygggrätt vid Vikströmska skolan (friskola), som kan utnyttjas. Stadsdelsförvaltningen räknar med att Vikströmska inom kort lämnar besked om de avser utnyttja bygggrätten.

Vår bedömning är också att det finns andra lösningar, som bl.a. tidigare har presenterats i skolutredning från 2004. Vi väljer att sammanfatta de iakttagelser vi gjorde då, som enligt vår uppfattning, fortfarande är relevanta.

Nybyggnationen vid Danvikslösen skall länka samman Hammarby sjöstad med Nackas utbyggnadsområden Henriksdal/Kvarnholmen och Nacka Port. Enligt nuvarande utbyggnadsplaner kommer Danvikslösen att vara färdigställt år 2012. En diskussion bör inledas med Nacka kommun om en samlad skollösning för eleverna som kommer att bo i Danvikslösen och i de närliggande nybyggnadsområdena i Nacka kommun.

Ett annat tänkbart alternativ är att elever i Hammarby Sjöstad väljer friskola i större utsträckning än i stadsdelsförvaltningen. Vår bedömning är att stadsdelsförvaltningen i planeringen kan utgå från att en stor andel elever även

fortsättningsvis kommer att välja en friskola. I Hammarby sjöstad är Vikströmska skolan det friskolealternativ som är mest intressant. Skolan har idag plats för 350 elever i årskurs F-9. En utbyggnad av skolan och utnyttjande av den byggrätt som finns, skulle öka skolans kapacitet. Idag går 217 barn boende i Stockholms stad i Vikströmska skolan.

Friskolan har i egentlig mening inte ett eget upptagningsområde och skolpliktsansvar och har därför ingen skyldighet att ta emot elever i närområdet enligt närhetsprincipen. Överenskommelse om att ta emot elever i närhetsområdet måste därför träffas med kommunen, vilket också tidigare skett i fallet med Vikströmska skolan (Rösjötorp Utbildning AB). Detta avtal har emellertid inte förlängts efter 2005.

Friskolan Medborgarskolan Stockholm ideell förening/Kulturama Muskikdramatiska grundskola 5-9, som driver skola i Hammarby sjöstad med inriktning musik och dramatik, har av Skolverket fått godkännande att fr.o.m. 2007-07-01 utöka dagens verksamhet till att även omfatta årskurs 4 om 60 elever till totalt 360 elever. Friskolan hämtar elever från en större omvärld än där den är etablerad. Ytterligare en skola, dock ej närmare preciserat vilken, har ansökt hos Skolverket att etablera grundskola för 120 elever i Katarina-Sofia stadsdelsförvaltning. Skolverket har avslagit denna ansökan.

9 Planeringssituationen i stadsdelsförvaltningarna i sydöstra Stockholm

9.1 Elevantalsutvecklingen

Här redovisas den prognostiserade elevantalsutvecklingen i de kommunala skolorna i respektive stadsdelsförvaltning.

Tabell 38: Prognos för elevantalsutvecklingen i Enskede-Årsta stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Enskedefältets skola	489	514	517	530	532	539	552	561	563	571	17%
Enskedeskola	911	904	912	898	900	901	909	916	916	914	0%
Nytorpsskolan	463	484	502	497	488	496	495	497	498	498	8%
Skansvarnsskolan	260	247	233	214	219	231	232	237	240	242	-7%
Sturebyskolan	952	913	902	895	895	892	884	895	906	908	-5%
Årstaskolan	691	717	721	740	774	804	849	908	958	1 002	45%
Östbergaskolan	159	164	169	171	173	178	183	184	184	184	16%
Totalt Enskede-Årsta	3 925	3 943	3 957	3 946	3 982	4 040	4 104	4 197	4 265	4 319	10%

Totalt beräknas antalet elever öka med 10 procent t.o.m. år 2015, men det finns skillnader sett till olika skolor.

Tabell 39: Elever boende i nybyggnation i Enskede-Årsta stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	71	119	191	269	342	406	473	533	597

Totalt beräknas det bo 597 barn i skolåldern F-9 med anledning av nybyggnation i Enskede-Årsta. Idag väljer 84 procent av eleverna i Enskede-Årsta kommunal skola i Stockholm, vilket innebär att av eleverna i nybyggnation kan ca 500 elever av de 597 förväntas välja kommunal skola.

Tabell 40: Prognos för elevantalsutvecklingen i Skarpnäcks stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Bagarmossens skola	463	428	395	403	394	394	395	398	402	407	-12%
Bergholmsskolan	416	360	302	282	257	238	233	229	237	245	-41%
Björkhagens skola	856	854	824	804	752	724	716	710	719	718	-16%
Brotorpsskolan	253	279	304	328	352	373	381	388	394	396	57%
Hammarbyskolan	300	286	302	303	300	301	303	306	304	303	1%
Skarpabyskolan	300	285	285	284	291	308	317	327	329	331	10%
Skarpnäcks skola	513	540	580	596	604	627	662	678	695	704	37%
Totalt Skarpnäck	3 101	3 031	2 991	3 001	2 951	2 964	3 007	3 036	3 079	3 106	0%

I Skarpnäck prognostiseras ingen förändring av elevantalet under prognosperioden, även om det finns skillnader avseende olika skolor. Bergholmsskolan kommer att avvecklas efter vt 2007 och Tåtorpsskolan öppnas. Stadsdelsförvaltningen påpekar att elevantalsprognosen är missvisande för Björkhagens skola, Brotorpsskolan och Skarpnäcksskolan.

Tabell 41: Elever boende i nybyggnation i Skarpnäcks stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	29	75	97	116	140	169	200	226	253

Av elever som bor i Skarpnäck väljer relativt många andra skolor än kommunala skolor. 76 procent väljer kommunala skolor i Stockholm. Det betyder att av den beräknade ökningen av elever med hänsyn till nybyggnation kan ca 190 förväntas välja en kommunal skola år 2015, förutsatt att det fria skolvalet faller ut på likartat sätt som idag.

Tabell 42: Prognos för elevantalsutvecklingen i Farsta stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Fagersjöskolan	149	144	144	145	152	150	150	150	153	149	0%
Gubbängsskolan	691	698	703	687	668	663	667	670	670	683	-1%
Hästhagskolan	308	285	273	246	231	221	229	239	244	250	-19%
Hökarängsskolan	470	439	437	430	420	419	422	427	428	430	-8%
Kvickenstorpskolan	315	300	286	283	276	268	265	268	272	277	-12%
Magelungsskolan	132	132	127	122	119	122	121	123	123	126	-5%
Sandåkraskolan	149	142	142	146	153	159	159	164	168	170	14%
Sköndalsskolan	295	311	318	330	344	355	374	383	389	393	33%
Skönstaholmsskolan	193	173	184	197	211	214	230	233	238	237	23%
Tallkrogens skola	369	411	423	455	473	487	504	514	511	510	38%
Västbodaskolan	316	311	291	297	300	286	279	285	288	291	-8%
Totalt Farsta	3 387	3 347	3 328	3 337	3 347	3 346	3 399	3 456	3 484	3 515	4%

Elevantalet prognostiseras öka med 4 procent t.o.m. år 2015. Det finns stora skillnader mellan olika skolor. Jämförs olika skolor sker såväl en ökning som minskning av antalet elever.

Tabell 43: Elever boende i nybyggnation i Farsta stadsdelsförvaltning 2007-2015

Årskurs 0-9	2010					2015			
		68	118	191	250	313	387	453	487

I Farsta planeras en relativt stor nybyggnation och enligt prognoserna väntas ytterligare 530 elever F-9 bo i Farsta år 2015. Av elever som bor i Farsta väljer 75 procent av eleverna kommunala skolor i Stockholm. Det betyder att av den beräknade ökningen av elever med hänsyn till nybyggnation, kan ca 400 elever förväntas välja en kommunal skola år 2015, förutsatt att det fria skolvalet faller ut på likartat sätt som idag.

Tabell 44: Prognos för elevantalsutvecklingen i Vantörs stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Bandhagens skola	314	345	392	421	457	484	531	545	561	566	80%
Bäckahagens skola	557	601	605	609	612	617	621	628	642	658	18%
Hagsätraskolan	599	569	563	527	516	493	491	492	493	497	-17%
Ormkärrsskolan	130	139	156	169	186	200	212	226	232	240	85%
Rågsvedsskolan	371	370	367	360	368	363	362	364	363	366	-1%
Snösätraskolan	327	355	350	366	381	370	367	368	366	367	12%
Örbyskolan	440	488	486	514	530	537	556	569	577	588	34%
Totalt Vantör	2 738	2 868	2 920	2 966	3 051	3 064	3 141	3 192	3 233	3 281	20%

Elevantalsökningen i Vantör är kraftig t.o.m. år 2015 och motsvarar 20 procent.

Tabell 45: Elever boende i nybyggnation i Vantörs stadsdelsförvaltning 2007-2015

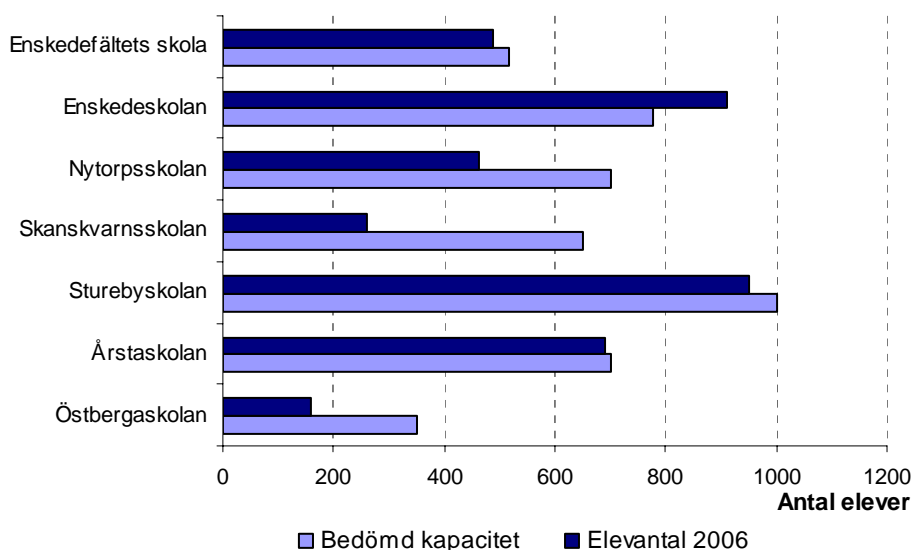
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	81	122	193	267	296	314	328	346	357

Utöver den elevantalsökning som prognostiseras beräknas ytterligare 357 elever i F-9 bo i Vantör år 2015. Av de som bor i Vantör väljer 83 procent kommunala skolor i Stockholm, vilket betyder att ca 300 barn i nyproduktion förväntas välja kommunal skola.

9.2 Kapacitetsutnyttjande

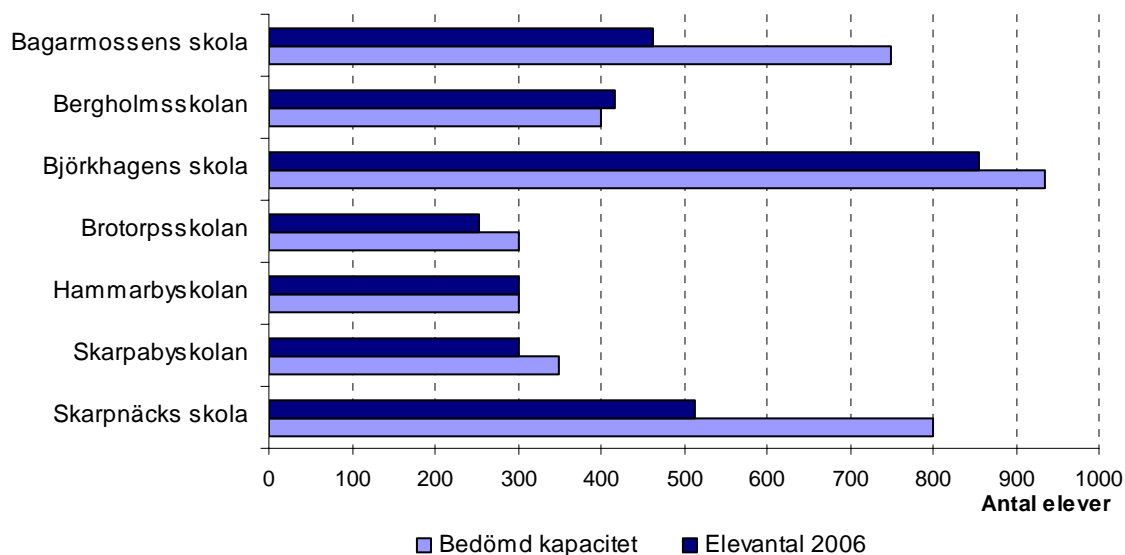
Här redovisas den av stadsdelsförvaltningarna bedömda lokalkapaciteten i respektive skola.

Figur 19: Bedömd kapacitet i skolor i Enskede-Årsta stadsdelsförvaltning

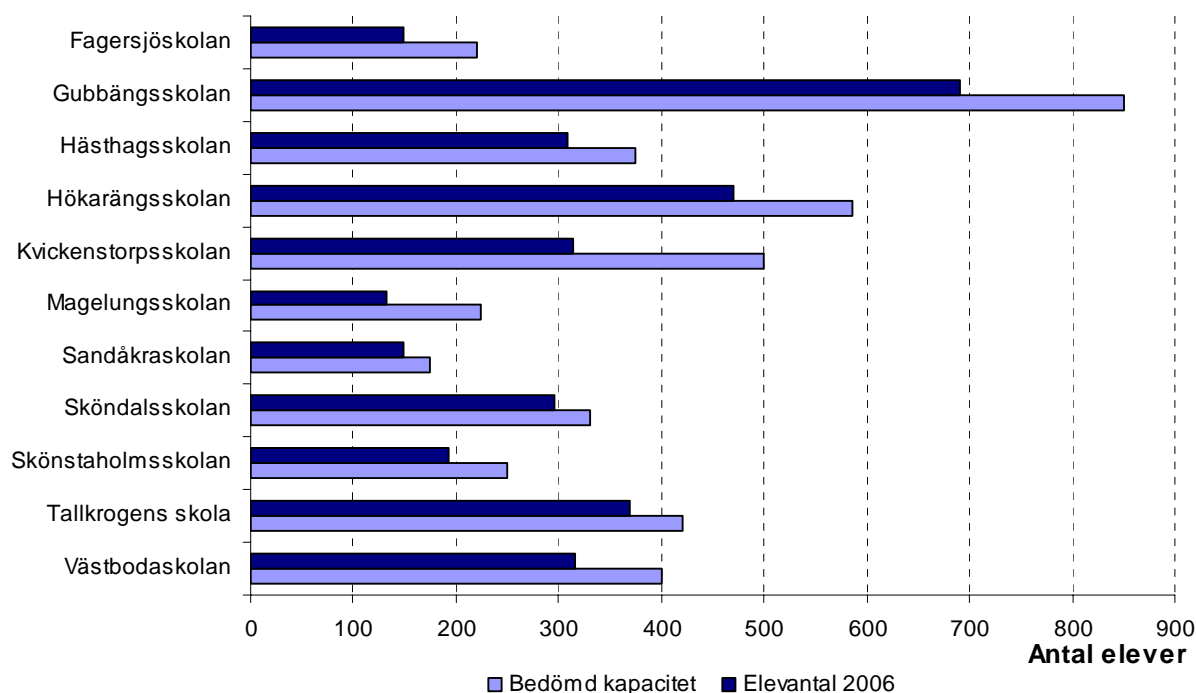
Skolorna i Enskede-Årsta har en stor överkapacitet motsvarande ca 770 platser år 2006 och ca 400 platser år 2105. Enskedeskolan har fler elever än vad stadsdelsförvaltningen bedömer att skolan har kapacitet för. Skanskvarnsskolan har mycket outnyttjad kapacitet även om det skall uppmärksammas att här finns särskola och RH-klasser, som kräver större yta än för elever i ordinarie undervisning. Den genomsnittliga ytan är 16,5 kvm/elev.

Figur 20: Bedömd kapacitet i skolor i Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

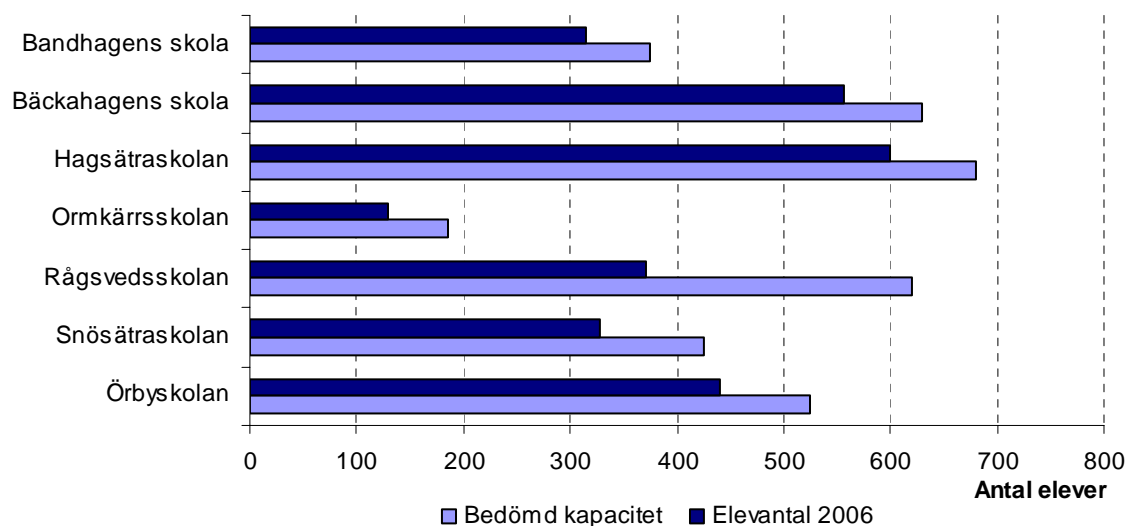
Skolorna i Skarpnäck har en överkapacitet om drygt 700 platser under hela prognosperioden. Stadsdelsförvaltningen har beslutat avveckla Bergholmsskolan och istället öppna Tätorpsskolan. Den genomsnittliga ytan är 17,3 kvm/elev.

Figur 21: Bedömd kapacitet i skolor i Farsta stadsdelsförvaltning

I skolorna i Farsta finns en betydande överkapacitet motsvarande ca 950 platser år 2006 och ca 800 platser år 2015. Den genomsnittliga ytan är 21,7 kvm/elev, vilket är näst högst i Stockholms stad.

Figur 22: Bedömd kapacitet i skolor i Vantörs stadsdelsförvaltning

I skolorna i Vantör finns en överkapacitet år 2006 med ca 700 elevplatser som minskar väsentligt med hänsyn till elevantalsökningen t.o.m. år 2015. Det finns överkapacitet i samtliga skolor, men överkapaciteten i Rågsvedsskolan är särskilt stor. Den genomsnittliga ytan är 19,2 kvm/elev. I Rågsvedsskolan är ytan 28,1 kvm/elev.

9.3 Sammanfattande bedömning

I Enskede-Årsta stadsdelsförvaltning kommer elevantalet att öka med 10 procent fram t.o.m. år 2015. Det finns en total överkapacitet år 2006 motsvarande ca 770 platser. En stor del av överkapaciteten finns på Skanskvansskolan som har utrymmeskrävande verksamhet med särskola och RH-klasser men överkapacitet finns även på flera andra skolor. Vi tror det finns förutsättningar att effektivisera lokalanvändningen genom att på ett bättre sätt än idag utnyttja Skanskvarnsskolan. Skanskvarnsskolan bör bl.a. kunna avlasta Årstaskolan, som har nått sitt kapacitetstak och har en stor prognostiserad elevantalsökning. Vi tror det är möjligt att avveckla Nytorpsskolan och erbjuda elever plats i Björkhagens skola i Skarpnäck.

Östbergaskolan, som idag har stor kapacitet, kan behövas när nybyggnation sker i närområdet. Det kan enligt vår bedömning också vara intressant för S:t Örjan att etablera verksamhet här.

I Skarpnäcks stadsdelsförvaltning ändras inte elevantalet t.o.m. år 2015. Det är emellertid stora skillnader sett till de olika skolorna. Stadsdelsnämnden har beslutat att avveckla Bergholmsskolan och att istället åter öppna Tåtorpsskolan som en 6-9 skola. Förskoleprognosen visar en mycket liten ökning, 2 procent, fram t.o.m. år 2015. Totalt finns i Skarpnäck en stor överkapacitet motsvarande drygt 700 elevplatser hela prognosperioden, bl.a. finns överkapacitet i Bagarmossens och Björkhagens och Skarpnäcks skola. Utöver de förändringar som stadsdelsnämnden har beslutat, ser vi att det finns två alternativ för en fortsatt lokaleffektivisering. Det ena alternativet är att avveckla en skola, Brotorpsskolan, och det andra alternativet avser en förbättrad kapacitetsanvändning i Bagarmossens skola som berör särskolan och förskolan vid fortsatt bostadsexploatering.

Alternativ två, vilket vi förordar, bygger på antagandet om bostadsbebyggelse vid Bergholmsskolan (500 lägenheter), vilket nu diskuteras. I detta fall måste ersättningsplats för förskolan med fyra avdelningar hittas. Vår bedömning är att förskolan kan flyttas till Bagarmossens skola, som har kapacitet. Då undviker förvaltningen nybyggnation av lokaler för förskolan. Vår bedömning är också att särskolans elever från såväl Bergholmsskolan som på Skarpnäcksfältet kan erbjudas plats i Bagarmossens skola.

Farsta stadsdelsförvaltning har för många skolor i förhållande till elevantalsutvecklingen. Det finns en mycket stor överkapacitet år 2006 som motsvarar ca 940 elevplatser. År 2015 är överkapaciteten 815 platser. Även när hänsyn tas till den nybyggnation som planeras i området, finns en överkapacitet. Sett till kvm/elev har Farsta stadsdelsförvaltning i genomsnitt 21,7 kvm/elev, vilket är näst högst i Stockholms stad.

Den elevantalsutveckling som prognostiseras för Tallkrogens skola kan, enligt vår bedömning, behöva aktualisera en förändring av upptagningsområdet för Tallkrogens skola och Gubbängsskolan.

Vår bedömning är att det finns goda möjligheter att effektivisera lokalanvändningen i stadsdelsförvaltningen. Vi redovisar två alternativa förslag. Förslagen berör grundskolorna Hästhagsskolan, Kvickenstorpsskolan och Västbodaskolan samt Farsta gymnasium.

Det första alternativet innebär att Kvickenstorpsskolan utvecklas från en 7-9 skola till en 4-9 skola. I skolan, som nyligen är ombyggd, finns bl.a. tre moderna NO-salar och moderna lokaler för hemkunskap. Skolan har egen mellanstadiedel och utrymme för fritidsklubb från tiden före 1996 då skolan också hade mellanstadium. Dessa delar i skolan står idag nästan helt utnyttjade och skulle genom en omstrukturering kunna utnyttjas bättre. Genom finansiering från Kompetensfonden finns bl.a. interaktiva skrivytor (Active Board) i 28 lärosalar. Vårt förslag innebär att elever i årskurs 4-6 från Västbodaskolan och Hästhagsskolan erbjuds plats i Kvickenstorpsskolan och att elever i årskurs F-3 från Västbodaskolan erbjuds plats i Hästhagsskolan. Hästhagsskolan skulle kunna användas för förskola och bli en F-3 skola. Stadsdelsförvaltningen har påtalat ett behov av förskoleplatser i området kring Farsta centrum. Västbodaskolan skulle helt kunna avvecklas.

Det andra alternativet innebär att Kvickenstorpsskolan och Västbodaskolan avvecklas och att verksamheten överförs till Farsta gymnasium. Elevantalet i de två grundskolorna motsvarar år 2007 ca 600 elever. Förslaget innebär att kapaciteten i Farsta gymnasium kan utnyttjas bättre än idag och att en samverkan sker mellan grundskola och gymnasium. Farsta gymnasium skulle därmed kunna bli en F-9 skola samt gymnasium, eventuellt ett profilgymnasium med inriktning barn och ungdom. Detta alternativ innebär att del av nuvarande gymnasieverksamhet överförs till andra gymnasier. Av utbildningsnämndens lokalförsörjningsplan framgår att Farsta gymnasium har en "elevantalskapacitet motsvarande 1 000 elever vilket är 238 fler än skolans elevantal. I tidigare kapacitetsbedömningar har kapaciteten uppgetts ännu högre (1 250 respektive 1 530 elever). Förklaring till skillnaden bedöms vara undervisning i 20-grupper och en ökning av IV¹³. Skolan har ledig kapacitet och en översyn bör göras för att se hur lokalerna bäst tas tillvara i en situation där grund- och gymnasieskola samverkar. En statligt finansierad påbyggnadsutbildning för barnskötare (45 platser) lokaliseras till skolan under 2007. Köksombyggnad planeras till sommaren 2008."¹⁴

Om detta förslag blir aktuellt bör alternativ användning sökas för Kvickenstorpsskolan och Västbodaskolan. En idé som framförts är att Kvickenstorpsskolan eventuellt kan användas för särskilt boende för äldre. Det kan också finnas externa aktörer som är intresserade av skolorna.

¹³ Gymnasieskolans individuella program.

¹⁴ Utbildningsnämndens lokalförsörjningsplan 2007, bilaga till Verksamhetsplan 2007

Utöver detta föreslår vi bättre kapacitetsutnyttjande i andra skolor, bl.a. genom andra lösningar för särskoleelever.

I Vantörs stadsdelsförvaltning visar prognosen en elevantalsökning med 20 procent och en ökning av förskolebarn med 9 procent fram t.o.m. 2015. Vantör har en betydande överkapacitet år 2006 motsvarande ca 700 elevplatser men även år 2015 finns viss överkapacitet. När hänsyn tas till bedömningarna om nybyggnation i området, kan denna kapacitet komma att behövas, framför allt under slutet av prognosperioden. Vår bedömning är att emellertid att Vantör kan effektivisera sin lokalanvändning något under början av prognosperioden.

10 Planeringsituationen i stadsdelsförvaltningarna i sydvästra Stockholm

10.1 Elevantalsutvecklingen

Här redovisas den prognostiserade elevantalsutvecklingen i de kommunala skolorna i respektive stadsdelsförvaltning.

Tabell 46: Prognos för elevantalsutvecklingen i Älvsjö stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Dalskolan	130	134	137	143	149	160	173	180	182	187	44%
Ekängens skola	152	172	204	241	284	315	343	360	371	376	148%
Herrängens skola	437	452	457	465	494	522	538	547	561	572	31%
Johan Skytteskolan	710	685	652	608	582	578	573	596	615	633	-11%
Kämpetorpsskolan	218	229	240	241	256	245	255	257	258	256	17%
Långbrodalsskolan	349	365	381	392	408	413	420	417	416	410	17%
Solbergaskolan	275	263	235	227	231	236	243	247	251	252	-8%
Sjöängsskolan	690	646	602	585	584	585	579	581	581	586	-15%
Totalt Älvsjö	2 961	2 944	2 908	2 902	2 987	3 055	3 125	3 184	3 234	3 272	10%

I Älvsjö stadsdelsförvaltning minskar antalet elever under början av prognosperioden för att fr.o.m. år 2010 öka. Totalt beräknas elevantalet öka med 10 procent t.o.m. år 2015, men skillnaderna är stora sett till enskilda skolor.

Tabell 47: Elever boende i nybyggnation i Älvsjö stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	52	106	157	207	271	336	372	397	426

Utöver den elevantalsökning som prognostiseras beräknas ytterligare 426 elever F-9 bo i Älvsjö år 2015. Av de som bor i stadsdelsförvaltningen väljer 87 procent kommunala skolor i Stockholm, vilket är bland den högsta andelen i Stockholms stad. Det betyder att ca 370 barn i nyproduktion förväntas välja kommunal skola.

Tabell 48: Prognos för elevantalsutvecklingen i Liljeholmens stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Aspuddens skola	794	753	691	668	676	673	678	680	688	689	-13%
Blommensbergsskolan	414	425	409	419	433	439	458	477	501	525	27%
Ekensbergsskolan	143	145	152	152	159	152	155	158	158	158	11%
Gröndalsskolan	244	251	255	274	303	328	339	350	356	358	47%
Nybohovsskolan	216	185	148	149	152	151	158	164	168	174	-20%
Västbergaskolan	511	543	541	550	555	564	573	581	591	594	16%
Årstadalsskolan	41	103	147	231	335	377	417	453	488	521	1 172%
Totalt Liljeholmen	2 363	2 405	2 342	2 443	2 614	2 683	2 778	2 862	2 951	3 021	28%

Totalt i Liljeholmen beräknas elevantalet öka med 28 procent fram t.o.m. 2015, vilket näst efter ökningen i Katarina-Sofia (Hammarby sjöstad) är den största ökningen i Stockholms stad. Prognosen är osäker p.g.a. den omfattande nybyggnationen i området.

Tabell 49: Elever boende i nybyggnation i Liljeholmens stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	195	264	410	566	686	797	907	1 022	1 143

Utöver den stora elevantalsökningen som prognostiseras i elevantalsprognosen, kommer ytterligare nybyggnation i området att innebära att elevantalet under prognosperioden ökar med 1 143 elever. Om dessa elever väljer kommunal skola i Stockholm i samma utsträckning som år 2006, d.v.s. 85 procent, måste stadsdelsförvaltningen planera för ytterligare ca 970 elever år 2015.

Tabell 50: Prognos för elevantalsutvecklingen i Hägerstens stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Hägerstenshamnens skola	148	178	224	248	267	289	292	294	290	291	97%
Fruängsskolan	580	588	593	605	619	653	690	726	754	793	37%
Hägerstensåsens skola	343	353	377	375	393	401	414	415	421	421	23%
Mälarhöjdens skola	1 068	1 023	1 005	978	968	973	998	1 027	1 053	1 091	2%
Västertorpsskolan	187	199	191	196	203	213	228	232	236	239	28%
Totalt Hägersten	2 326	2 342	2 390	2 402	2 450	2 529	2 623	2 695	2 755	2 834	22%

Totalt i Hägersten beräknas elevantalet öka med 22 procent t.o.m. år 2015. Flera nybyggnadsområden finns i prognosen.

Tabell 51: Elever boende i nybyggnation i Hägerstens stadsdelsförvaltning 2007-2015

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	30	47	82	159	253	352	425	477	541

Utöver den elevantalsökning som redovisas i elevantalsprognosen, kommer ytterligare nybyggnation att ske. Om elever i nyproduktion väljer kommunal skola i Stockholm i samma utsträckning som år 2006, d.v.s. 88 procent, vilket för övrigt är högst andel i Stockholms stad, kommer ca 475 elever att välja kommunal skola utöver de som redovisas i *Tabell 50*. Totalt har USK räknat med knappt 2 000 nya lägenheter i Hägersten under prognosperioden.

Tabell 52: Prognos för elevantalsutvecklingen i Skärholmens stadsdelsförvaltning 2006-2015, antal elever

	Prognos...										%förändring 2006-2015
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Bredängsskolan	551	520	479	468	457	455	468	468	471	472	-14%
Ekholmsskolan	98	109	111	111	107	101	100	99	101	104	6%
Lillholmsskolan	568	579	571	574	560	564	564	569	575	583	3%
Sätterskolan	552	577	577	578	602	635	674	703	725	744	35%
Slättgårdsskolan	322	334	347	355	354	347	347	348	345	346	7%
Söderholmsskolan	504	501	515	550	555	560	583	598	603	611	21%
Västerholmsskolan	498	522	495	496	480	485	488	495	504	512	3%
Totalt Skärholmen	3 093	3 142	3 096	3 132	3 113	3 147	3 225	3 280	3 324	3 370	9%

Totalt i Skärholmen beräknas elevantalet öka med 9 procent t.o.m. år 2015. Elevantalsutvecklingen varierar emellertid i de olika skolorna.

Tabell 53: Elever boende i nybyggnation i Skärholmens stadsdelsförvaltning 2007-2015

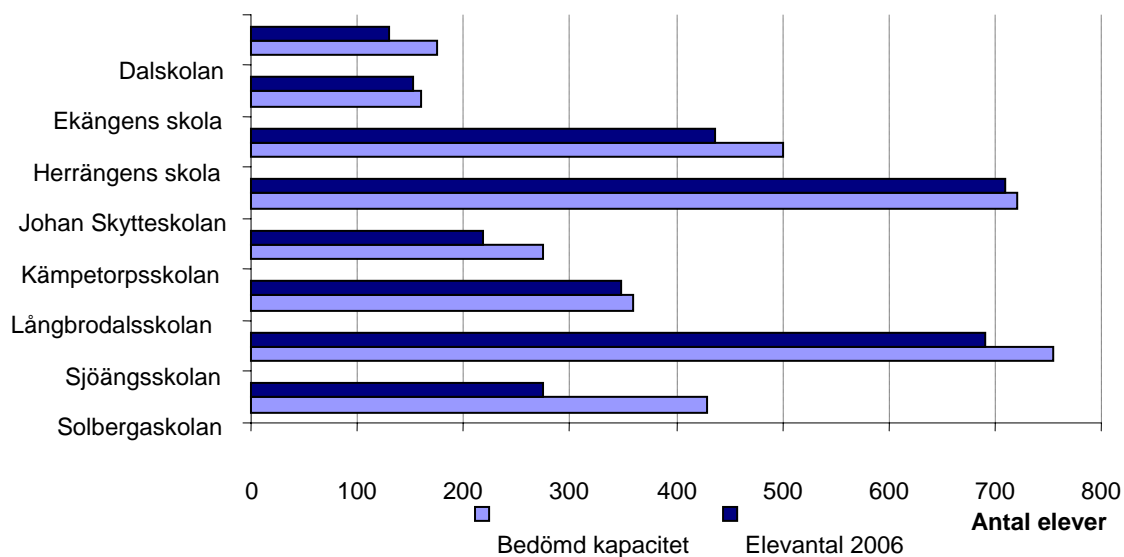
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Årskurs F-9	95	122	164	198	255	290	337	380	427

Utöver den elevantalsökning som redovisas i elevantalsprognosen, beräknas antal elever i nybyggnation att öka med 427 elever. Om elever i nyproduktion väljer kommunal skola i Stockholm i samma utsträckning som år 2006, d.v.s. 83 procent, kommer ca 350 elever att välja kommunal skola utöver de som redovisas i *Tabell 52*.

10.2 Kapacitetsutnyttjande

Här redovisas den av stadsdelsförvaltningarna bedömda lokalkapaciteten i respektive skola.

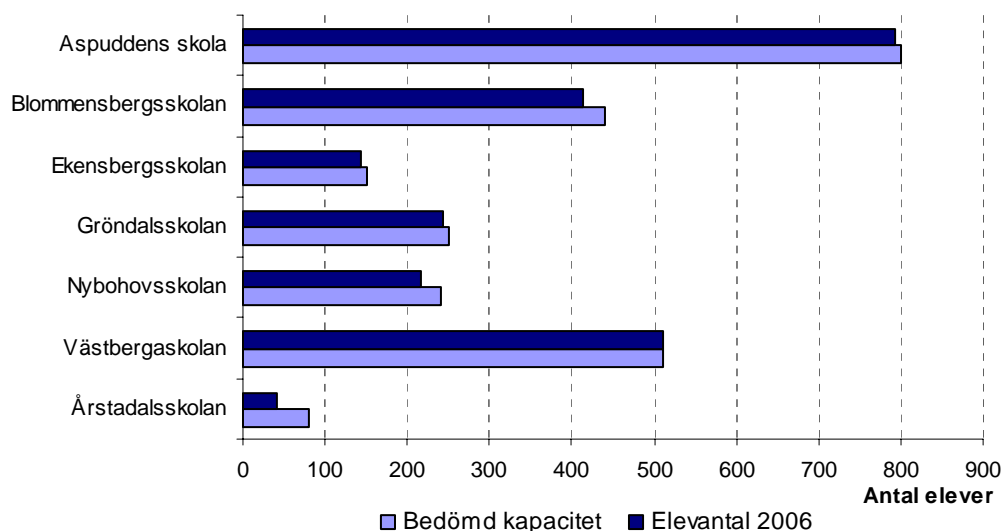
Figur 23: Bedömd kapacitet i skolor i Älvsjö stadsdelsförvaltning

Det finns en överkapacitet i skolorna i Älvsjö med motsvarande ca 410 platser år 2006. Med hänsyn till elevantalsökningen minskar den till ca 100 platser år 2015. Solbergaskolan har stor överkapacitet under hela prognosperioden.

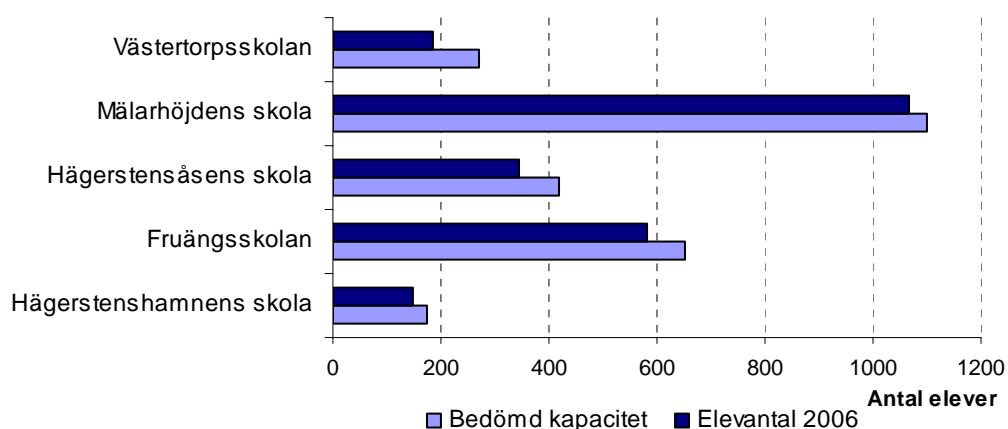
Den genomsnittliga ytan är 16,4 kvm/elev men skillnaderna är stora när en jämförelse görs mellan olika skolor. Vid Solbergaskolan är ytan 35,8 kvm/elev men hänsyn måste tas till att här bl.a. finns särskoleverksamhet, Mockasinen, som tar mycket yta i anspråk.

Figur 24: Bedömd kapacitet i skolor i Liljeholmens stadsdelsförvaltning

Skolorna i Liljeholmen har redan idag ett bra kapacitetsutnyttjande. Med hänsyn till den förväntade elevantalsutvecklingen kommer det att saknas lokalkapacitet redan tidigt under prognosperioden. Den genomsnittliga ytan är 15,3 kvm/elev år 2006.

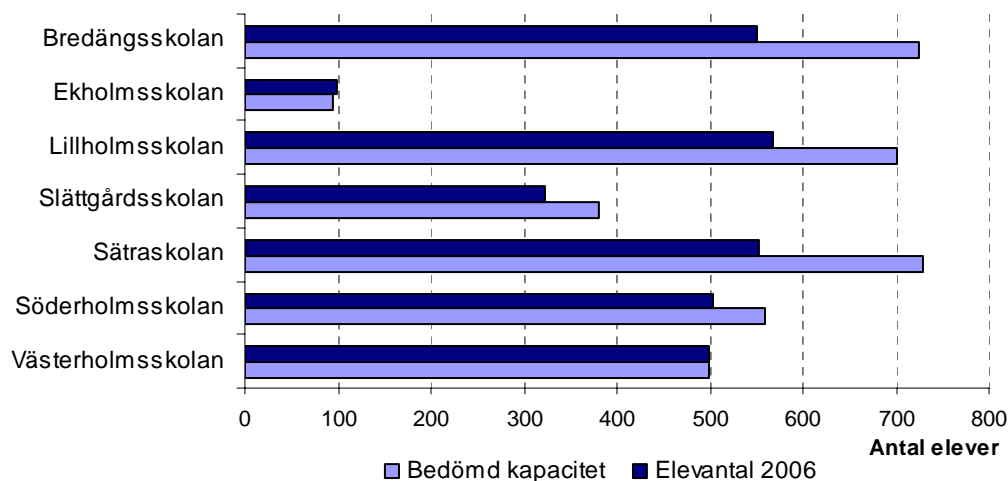
Figur 25: Bedömd kapacitet i skolor i Hägerstens stadsdelsförvaltning

Skolorna i Hägersten har en viss överkapacitet om ca 290 platser år 2006. Med hänsyn till elevantalsutvecklingen förbyts denna istället till en brist på ledig kapacitet om ca 220 platser år 2015. Kapaciteten vid Västertorpsskolan ökar med 80 elevplatser, när ombyggnationen är klar.

Den genomsnittliga ytan i skolorna i Hägersten är 16,7 kvm/elev idag men det är stora skillnader i de olika skolorna. Ytan i Västertorpsskolan är mycket hög, 32 kvm/elev.

Figur 26: Bedömd kapacitet i skolor i Skärholmens stadsdelsförvaltning

Skolorna i Skärholmen har en relativt stor överkapacitet. År 2006 är överkapaciteten ca 600 elevplatser för att minska något till ca 330 platser år 2015. Den genomsnittliga ytan är 15,4 kvm/elev.

10.3 Sammanfattande bedömning

I Älvsjö stadsdelsförvaltning finns en överkapacitet med ca 410 platser 2006. Denna minskar emellertid till ca 100 platser år 2015. På Solbergaskolan finns stora möjligheter att öka elevantalet, även om Mockasinens träningsskola för gravt handikappade barn, kräver större yta än för ordinarie undervisning. Elevantalet har minskat betydligt jämfört med år 2003 och fortsätter minska t.o.m. år 2009 för att därefter återigen öka något. Totalt under perioden 2006-2015 ökar elevantalet med ca 10 procent. Den förväntade nybyggelsen i Älvsjö, kommer att innebära att stadsdelsförvaltningen på sikt måste hitta lösningar för de elever som väljer kommunal skola.

Vi bedömer att det finns stora möjligheter att effektivisera lokalanvändningen, trots att elevantalet ökar i slutet av prognosperioden.

Stadsdelsförvaltningen har i ärende tagit fram underlag för lokaleffektivisering.¹⁵ År 2005 fattade kommunstyrelsens ekonomiutskott¹⁶ beslut om att godkänna en tillfällig uppställning av paviljonger om ca 1 900 kvm under en period av högst fem år vid Johan Skytteskolan som ersättning för Parkskolans lokaler.

För att de klasser som är inskrivna skall hinna lämna skolan vid avvecklingen av paviljongerna år 2010, måste höstintaget 2007 minskas. Med hänvisning till den överkapacitet som finns, har vi bedömt att avveckling av paviljonger helt eller delvis fortfarande måste vara huvudalternativet för stadsdelsförvaltningen. Därutöver kan någon mindre skola avvecklas.

Liljeholmens stadsdelsförvaltning har gjort en särskild studie och specialprognos för att bedöma de framtida behoven med anledning av den omfattande nybyggnationen i området. En uppdatering kommer att ske under våren 2007. Specialprognosen visar att även om fler elever än idag väljer friskola, kommer det att finnas brist på kommunal skola årskurs F-6.

Flera förslag och beslut finns för att öka skolkapaciteten i stadsdelsförvaltningen. Västbergaskolan, som är en friskola men med kommunalt upptagningsområde, har idag ca 510 elever. Den nya skolan Årstadalsskolan, som planeras för F-5, byggs ut successivt och kommer att innebära att kapaciteten ökar väsentligt under prognosperioden. Fr.o.m. ht 2007 finns F-3 i skolan. Stadsdelsnämnden har också i januari 2007 godkänt att en anpassning av Gröndalsskolan, vilket ökar kapaciteten.

Liljeholmen stadsdelsförvaltning har nyligen till referensgruppen för skollokaler remitterat ett ärende om godkännande för inriktningen med en ny låg- och mellanstadieskola vid Telefonplan för ca 200 elever. Vid sammanträdet med

¹⁵ Alternativ till skollokaleffektiviseringar 2006-11-21

¹⁶ Kommunstyrelsens ekonomiutskott 2004-04-20

referensgruppen för skollokaler i januari 2007¹⁷ gjordes bedömningen att hyran/elev är för hög och att kostnaderna blir höga med endast 200 elever. Referensgruppen pekade på andra alternativ som möjligheten att bygga ut respektive etablera paviljonger vid någon närliggande skola. Vi delar referensgruppens bedömning.

Förskoleprognosen visar en ökning i sydvästra Stockholm, vilket kommer att ställa krav på nya lokaler. Stadsdelsförvaltningen har presenterat ett förslag om ersättning för förskolan Grågåsen och nyetablering av en förskola i närheten av Aspuddens skola. Ärendet kommer att tas upp till kommunstyrelsens ekonomiutskott i slutet av mars 2007. Vår bedömning är att Aspuddens skola, där det redan idag finns förskoleverksamhet (två avdelningar), kan användas för att ytterligare integrera förskoleverksamheten i skolan. Stadsdelsförvaltningen kan på så sätt få ett billigare förskolealternativ. Stadsdelsnämnden har bedömt skolans kapacitet till 800 elever. Fram t.o.m. år 2015 minskar antalet elever med drygt 100 elever och minskningen sker redan det första året i prognosperioden. Detta ger möjlighet att effektivisera lokalanvändningen utan att dyra nybyggnationer krävs för förskolan.

Vi ser flera sätt att lösa den svåra situationen i Liljeholmens stadsdelsförvaltning, där bl.a. ett samutnyttjande av Brännkyrka gymnasium för grundskola och gymnasieskola är ett förslag. I utbildningsnämndens lokalförsörjningsprogram framgår att Brännkyrka gymnasium "var evakuerad under ombyggnationen läsåret 2005/2006 och en begränsad verksamhet återflyttade till skolan. Elevantalet uppgår till 471 mot 1 020 som anges som skolans kapacitet. Tidigare kapacitetsbedömningar har beräknat kapaciteten till 1 150 respektive 1 261 elever, men hänsyn måste tas till att skolans IV-elever tar platser i anspråk. En översyn bör göras för att se hur skolans kapacitet kan höjas."

Ett annat av våra förslag handlar om att utnyttja överkapacitet i Högalidsskolan i Maria-Gamla stan.

I Hägerstens stadsdelsförvaltning är elevantalsökningen betydande, 22 procent. Därutöver måste stadsdelsförvaltningen planera för ca 475 elever i nyproduktion, som inte finns med i elevantalsprognosen, förutsatt att prognoserna om antalet elever i nyproduktion faller in och eleven gör likartade skolval som år 2006.

Totalt finns en överkapacitet motsvarande ca 290 elever år 2006 (före ombyggnaden av Västertorpsskolan), vilket med hänsyn till elevantalsutvecklingen förbyts i ett underskott om ca 220 platser år 2015. Ombyggnation av Västertorpsskolan innebär att skolans kapacitet ökar med 80 elevplatser.

Vår bedömning är att kapaciteten i Västertorpsskolan bör kunna utnyttjas för att frigöra kapacitet i andra skolor, i huvudsak Hägerstenshamnens skola och Fruängsskolan där elevantalsökningen är mycket stor. Stadsdelsförvaltningen menar att en flytt av S:t Örjan kommer att öka Hägerstensåsens skolas lokalresurser och den

¹⁷ Sammanträde 2007-01-26

fristående paviljongen på skolgården skulle kunna rivas för att lämna plats till förskoleutbyggnad. Hägerstenshamnens skola är delvis inrymd i en paviljong. Paviljongen behöver ersättas då den tekniska standarden är undermålig.

Stadsdelsförvaltningen nämner också att man önskar omvandla Mälarhöjdens skolas annexlokal Pärlan på Mälarhöjdsvägen 1-3 till förskola senast år 2008.

Med hänsyn till elevantalsökningen är vår bedömning att det kan krävas åtgärder för att tillgodose behovet av elevplatser under slutet av prognosperioden.

I Skärholmens stadsdelsförvaltning ökar antalet elever med 9 procent t.o.m. år 2015. Nyproduktionen av bostäder i området ställer krav på planering för ytterligare 350 elever om prognoserna faller in och om eleverna gör samma skolval som år 2006. Ett vikande elevunderlag finns emellertid i Bredängsskolan.

I stadsdelsförvaltningens skolor finns en betydande överkapacitet motsvarande ca 600 platser år 2006 och ca 330 platser år 2015¹⁸.

Vår bedömning är att det finns goda förutsättningar för att effektivisera lokalanvändningen. Bredängsskolan och Slättgårdsskolan ligger nära varandra och samutnyttjandet kan öka.

Även i Lillholmsskolan finns betydande överkapacitet, vilket kan utnyttjas om Ekholmsskolan avvecklas som skola. Ekholmsskolan har idag enbart ca 100 elever. För att undvika vissa nyinvesteringar på Lillholmsskolan föreslår vi att ämneslokaler utnyttjas på Skärholmens gymnasium.

¹⁸ Kapaciteten avser exkl. Västerholmsskolan.

11 Förslag och rekommendationer

11.1 Förslag för västerort

Tabell 54: Förslag avseende Kista stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Akallaskolan 6-9	Avveckling	Eleverna erbjuds plats i Husbyskolan.	Stora nyinvesteringar undviks.
Dalhagskolan F-5	Avveckling	Eleverna erbjuds plats i Oxhagskolan eller i Husbygårdsskolan.	Ombyggnation av bl.a. kök undviks.

Tabell 55: Förslag avseende Rinkeby stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Bredbyskolan F-9	Avveckling	Elever erbjuds plats i Rinkebyskolan och andra skolor i stadsdelsförvaltningen.	T.o.m. 2015 minskar elevantalet i stadsdelsförvaltningen med ca 400. Överkapaciteten ca 450 elevplatser 2015.
Kvarnbyskolan F-6 och Knutbyskolan F-6	Undersök möjligheterna att integrera fritidsverksamheten och särskola i skolan.		Viss fritidsverksamhet finns i skolorna.

Tabell 56: Förslag avseende Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Bromstensskolan F-6	Ingen ny skola byggs utan befintlig kapacitet utnyttjas. Förändring av upptagningsområden.	Elever erbjuds plats vid Enbacksskolan. Vissa elever vid Enbacksskolan erbjuds plats vid Gullingskolan.	
Hyllingskolan F-6	Årskurs 6 (drygt 40 elever) förs till Hjulstaskolan 7-9.	Hjulstaskolan har stor kapacitet eftersom elevunderlaget minskar.	Om elevantalet minskar ytterligare i Hjulstaskolan, bör övervägas att helt avveckla Hjulstaskolan och pröva om eleverna kan erbjudas plats i Tensta gymnasium.
Solhemsskolan F-6	För årskurs 6 till Spånga gymnasium/grundskola.	Fler lokaler används till grundskoleverksamhet än idag på Spånga gymnasium.	
Solhemsskolan F-6	Elever erbjuds plats i Nälstaskolan och Vinstaskolan i Hässelby-Vällingby.	Upptagningsområdena måste ändras.	
Sundbyskolan F-9	Den "egna" elevantalsökningen kan tas om hand i Sundbyskolan.	Kan genomföras när den nya skolan i Mariehäll F-5 (i Bromma) står klar och upptagningsområdena ändras.	Sundbyskolan är idag upptagningsområde för barn i Mariehäll F-5.

Tabell 57: Förslag avseende Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Hässelbygårdsskolan F-9	Utnyttja kapaciteten i skolan och avlasta Björnbodaskolan F-6.		Exploatering Lövsta Allé medför att behoven av elevplatser ökar.
Nälstaskolan F-6 och Vinstaskolan F-6	Utnyttja kapaciteten i dessa skolor och erbjud elever i södra Spånga skolplats i Nälstaskolan.	Upptagningsområden måste ändras.	Det finns friliggande fritidshem utanför skolområdet som kan behöva avvecklas och integreras i skolorna. Alternativen måste vägas mot varandra.
Sörgårdsskolan F-6	Avveckla skolan.	Erbjud eleverna platser i Björnbodaskolan och förskjut Björnbodaskolans upptagningsområdet till Smedshagsskolan.	Efter nybyggnad ökar kapaciteten i Smedshagsskolan till 440 elever.
S:t Jacobi gymnasium	Överväg samutnyttjande/samplanering med extern aktör i slutet av prognosperioden om kapacitet saknas.		Diskussioner pågår med extern aktör angående intresse för att ta över S:t Jacobi gymnasium för att etablera friskola för gymnasium.

Tabell 58: Förslag avseende Bromma stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdefekt	Kommentar
Höglandsskolan F-9 och gymnasium	Avvecklas Höglandsskolan som gymnasieskola för att ge plats för ytterligare elever i grundskolan.	Skolan behövs för grundskola. Justeringar behöver göras av upptagningsområdet Höglandsskolan och Ålstensskolan/Äppelviksskolan	Ålstensskolan och Äppelviksskolan saknar idag kapacitet. Skolan kan behöva anpassas och byggas om.
Ulvsundaskolan	Avveckla skolan och erbjud eventuellt friskolan ytterligare utrymme.		

11.2 Förslag för innerstaden

Tabell 59: Förslag avseende Kungsholmens stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdefekt	Kommentar
Stadshagsskolan 6-9	Omvandlas från 6-9 skola till F-5.	Lindhagsskolan F-5 behöver inte byggas. 6-9 elever på Stadshagsskolan flyttas till Fridhemsskolan, som byggs ut till F-9 (alternativ 1) eller till S:t Görans gymnasium (alternativ 2). Alternativ 1 innebär troligen att särskolan inte kan flyttas hit från Eiraskolan.	Alternativen förutsätter att det bl.a. byggs ytterligare ett våningsplan på Stadshagsskolan för att klara elevantalsökningen. Alternativ 2 förutsätter att Fridhemsskolan behöver byggas till.
Ny F-5 skola Kristinebergs slott eller i annat område	Utveckla Kristinebergs slott med intilliggande byggnader till kommunal skola F-5. Det kan också finnas alternativa lösningar för att hitta ett kostnadseffektivt och fungerande skolalternativ.	Stefansskolan och Lunaskolan erbjuds att flytta till Essingskolan.	Diskussioner pågår i stadsdelsförvaltningen för att finna bästa skolalternativ.
Essingskolan F-5	Friskolan Lycee Francais erbjuds annan etablering i staden.	Utrymme skapas för Stefansskolan och Lunaskolan på Essingskolan. Essingskolan behålls som skola för F-5 alternativt F-3.	Vissa paviljonger vid Essingskolan kan avvecklas alternativt bli förskola

Tabell 60: Förslag avseende Norrmalms stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Karlbergsskolan	Ett alternativ är att omvandla skolan till förskola – beredskapsalternativ.	När Norra Stationsområdet byggs, måste skolsituationen lösas där och i samband med detta kan frågan om Karlbergsskolans användning lösas.	

Tabell 61: Förslag avseende Östermalms stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Hjorthagens skola	Avveckla skolan när Norra Djurgården (Gasverket) är bebyggt.	Krävs sannolikt en ny skola i det nya bostadsområdet.	

Tabell 62: Förslag avseende Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Högalidsskolan F-9	Erbjud elever i Liljeholmen plats i Högalidsskolan. Kapaciteten motsvarande ca 100 platser finns om inte ytterligare integrering sker av externa fritidshem.		Om dansutbildningen samlokaliseras ht 2011 och Högalidsskolans dansklasser flyttar, kan ytterligare utrymme frigöras i skolan.
Åsö grundskola 7-9	Avveckla Åsö grundskola.	Avveckla Åsö helt eller använd skolan för evakueringsbehov och bl.a. för vuxenutbildning. Grundskoleelever erbjuds plats i andra skolor i stadsdelsförvaltningen, bl.a. i Eriksdalsskolan.	

Tabell 63: Förslag avseende Katarina-Sofia stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Sjöstadsskolan	Skolan kommer successivt att användas mer för skola än för förskola.		
Sjöstadsskolan	Inred vån 4 (plan 500).	Behoven av en ny skola i Henriksdalshamnen kan skjutas på framtiden eller behövs eventuellt inte alls.	Detta ökar kapacitet med 150 elevplatser till totalt 640 platser.
Vikströmska (fristående skola)	Diskutera med Vittra om de framtida behoven av grundskola i området.	Behoven av en ny skola i i Henriksdalshamnen skjuts på framtiden eller behövs eventuellt inte.	
Samplanering med Nacka kommun.	Inled diskussioner om samplanering för skola i området Danvikslösen.		

11.3 Förslag för sydöstra Stockholm

Tabell 64: Förslag avseende Enskede-Årsta stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Nytorpsskolan F-9	Avveckla skolan.	Elever kan delvis föras till Björkhagens skola.	Stor överkapacitet i Nytorpsskolan.
Skanskvarnsskolan F-6	Det bör utredas närmare om ytterligare förskoleplatser kan integreras i skolan.		Stor överkapacitet i Skanskvarnsskolan.
Årstaskolan F-9	Skolan har nått sin kapacitet och elever bör erbjudas plats i Skanskvarnsskolan F-6.		Stor överkapacitet i Skanskvarnsskolan, även om här finns utrymmeskrävande verksamhet. SISAB kommer att genomföra ventilationsombyggnad, vilket är klart först 2009. Nybyggnad kommer att ske i närområdet.
Östbergaskolan F-6	Skolan bör kunna rymma även annan verksamhet, t.ex. S:t Örjan.		

Tabell 65: Förslag avseende Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Bagarmossens skola F-9	Samla fler sarskoleelever till skolan samt integrera fyra forskoleavdelningar från Bergholmsskolan i Bagarmossens skola.	Externa lokaler för sarskola på Skarpnäcksfältet kan avvecklas. Ingen nybyggnad av förskola m.a.a. Bergholmsskolans avveckling.	Överkapaciteten på Bagarmossens skola kan utnyttjas. Alternativet innebär att ett exploateringsområde vid Bergholmsskolan kan tas i anspråk för nybyggelse.
Brotorpsskolan F-5	Skolan omvandlas eventuellt till F-3 samt integrera förskola i skolan.	Eleverna 4-6 erbjuds plats i Bagarmossens skola.	Kapaciteten vid Bagarmossens skola tas till vara och nybyggnation för förskola undviks.

Tabell 66: Förslag avseende Farsta stadsdelsförvaltning (alternativ 1)

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Kvickenstorpsskolan 7-9	Skolan utvecklas till en 4-9 skola.	Elever från Västbodaskolan och Hästhagsskolan årskurs 4-6 erbjuds plats i Kvickenstorpsskolan.	Kapaciteten utnyttjas bättre än idag på Kvickenstorpsskolan. Skolan är nyligen ombyggd och har mycket god standard.
Västbodaskolan F-6	Avveckling	Elever årskurs F-3 erbjuds plats i Hästhagsskolan och elever i årskurs 4-6 erbjuds plats i Kvickenstorpsskolan	
Hästhagsskolan F-6	Skolan omstruktureras och omvandlas till F-3.	Elever i årskurs 4-6 erbjuds plats i Kvickenstorpsskolan och elever från Västbodaskolan F-3 erbjuds plats i Hästhagsskolan.	Kapacitetsutnyttjandet förbättras och skolan kan användas för att integrera förskola.
Hökarängsskolan F-9	Avveckla av Stockholmshem förhyrda lokaler på Lingvägen 61 (multihandikappade) samt för förskola.	Flytta in dessa elever i Skönstaholmsskolan.	
Magelungsskolan F-6	Kan diskussioner föras med extern aktör om eventuellt intresse av att överta Magelungsskolan.		

Tabell 67: Förslag avseende Farsta stadsdelsförvaltning (alternativ 2)

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Kvickenstorpsskolan, 7-9	Avveckling	Elever erbjuds plats i Farsta gymnasium redan från ht 2007.	Farsta gymnasium har en bedömd kapacitet om 1 000 elever, vilket gör att det finns utrymme för såväl F-9 skola och gymnasieskola, dock i mindre omfattning än idag. Det bör undersökas om Kvickenstorpsskolan kan användas för särskilt boende för äldre.
Västbodaskolan F-6	Avveckling	Elever erbjuds plats i Farsta gymnasium från ht 2008.	Se ovan.
Hökarängsskolan F-9	Avveckla av Stockholmshem förhyrda lokaler på Lingvägen 61 (multihandikappade).	Flytta in dessa elever i Skönstaholmsskolan.	
Magelungsskolan F-6	Inled diskussioner med extern aktör om eventuellt intresse av att överta Magelungsskolan.		

Tabell 68: Förslag avseende Vantörs stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Rågsvedsskolan F-9	Avveckla skolans årskurser 6-9 alternativt 7-9 och avveckla delar av skolans ytor.	Eleverna erbjuds plats i närliggande skolor, t.ex. Hagsåtraskolan.	Rågsvedsskolan har vikande elevunderlag.

11.4 Förslag för sydvästra Stockholm

Tabell 69: Förslag avseende Älvsjö stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdeffekt	Kommentar
Dalskolan F-5	Avveckla skolan och använd eventuellt skolan till förskola.	Eleverna erbjuds plats i Solbergaskolan.	I Solbergaskolan finns en betydande överkapacitet och det egna elevunderlaget minskar.
Johan Skytteskolan 6-9	Avveckla paviljonger.	Eleverna erbjuds plats i andra skolor i stadsdelsförvaltningen eller i närliggande områden.	Paviljonger kan helt eller delvis avvecklas.

Tabell 70: Förslag avseende Liljeholmens stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdefekt	Kommentar
Aspuddens skola F-9	Fortsätt integrera förskoleverksamhet i skolan.	Avveckla förskolan Grågåsen men undvik nyetablering och nybyggnad för förskolan. Stoppa eventuellt intag från andra kommuner till skolan.	Köket i Aspuddens skola planeras byggas om. Förskolans behov måste också beaktas.
Bygg ingen ny högstadieskola	Utnyttja kapaciteten i Högalidsskolan.	Den stora överkapacitet som finns i Högalidsskolan kan utnyttjas.	Om dansklasserna överförs till annan skola, ökar kapaciteten ytterligare, se innerstaden, avsnitt 10.2
Aspuddens skola F-9 och Blommensbergsskolan 6-9	För över eleverna från skolornas år 6/7-9 till Brännkyrka gymnasium.	Bygg ingen ny högstadieskola Aspuddens skola och Blommensbergsskolan kan helt användas för år F-6. Hela Lilla skolan vid Aspuddens skola kan användas för förskola.	Brännkyrka gymnasium som nyligen är ombyggd, har stor överkapacitet för drygt 500 elever och kan bli 6/7-9 samt gymnasieskola.

Tabell 71: Förslag avseende Hägerstens stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdefekt	Kommentar
Västertorpsskolan F-6	Erbjud S:t Örjan plats i skolan som idag finns i Hägerstensåsens skola. Överför sarskolans verksamhet F-9 i Fruängens skola till Västertorpsskolan.	Förslagen innebär att den överkapacitet som finns i Västertorp utnyttjas. Kapacitet frigörs för elevantalsökning p.g.a. nybebyggelse i området kring Hägerstensåsens skola och Fruängens skola.	Västertorpsskolan byggs nu om och står klar ht 2008. Kapaciteten ökar från 270 till 350 elever. En flytt av S:t Örjan kommer att utöka

Tabell 72: Förslag avseende Skärholmens stadsdelsförvaltning

Skola	Förslag	Följdefekt	Kommentar
Bredängsskolan F-9	Samutnyttjande med Slättgårdsskolan F-9		Skolorna är närbelägna varandra.
Slättgårdsskolan F-9	Skolan bör vara en F-5 skola, eventuellt F-6.	Eleverna 6-9 erbjuds plats i Bredängsskolan.	Nämndbeslut finns att Slättgårdsskolan skall bli F-9. Fr.o.m. ht 2006 är skolan F-7.
Ekholmsskolan F-4	Avveckla skolan	Erbjud eleverna plats i Lillholmsskolan, som har betydande överkapacitet.	
Lillholmsskolan F-9	Erbjud skolan att använda vissa ämneslokaler i Skärholmens gymnasium.		Alternativet innebär att staden utnyttjar befintliga lokaler och undviker vissa nyinvestering på Lillholmsskolan.

Referensgrupp

Per Backe, SISAB

regionchef

Anders Carstorp, Kungsholmens stadsdelsförvaltning

stadsdelsdirektör

BrittMarie Kyndel, Södermalms stadsdelsförvaltning

stadsdelsdirektör

Thomas Eriksson, utbildningsförvaltningen

lokalstrateg

Staffan Halleskog, stadsledningskontoret

projektledare

Stefan Kristensson, stadsledningskontoret

hyres- och lokalstrateg

Göran Sjödin, Vantörs stadsdelsförvaltning

avdelningschef Barn och ungdom

Olle Åberg, SISAB

regionchef

Intervjuförteckning

Stadsdelsförvaltningar

Solveig Bellander, Östermalms stadsdelsförvaltning

Birgitta Dahlin, Kungsholmens stadsdelsförvaltning

Gunnel Enström, Liljeholmens stadsdelsförvaltning

Marion Hauge-Lindberg, Bromma stadsdelsförvaltning

Renée Hildebrand, Hägerstens stadsdelsförvaltning

Gunnar Hörnfeldt, Kista stadsdelsförvaltning

Annette Luengo, Norrmalms stadsdelsförvaltning

Rune Ney, Skärholmens stadsdelsförvaltning

Marianne Natéus, Katarina-Sofia stadsdelsförvaltning

Bengt Nilsson, Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Inger Norman, Farsta stadsdelsförvaltning

Katharina Norström, Enskede-Årsta stadsdelsförvaltning

Ewa Sarén, Skärholmens stadsdelsförvaltning

Göran Sjödin, Vantörs stadsdelsförvaltning

Karin Söderling, Älvsjö stadsdelsförvaltning

Ulla Thorslund, Farsta stadsdelsförvaltning

Kenneth Wernqvist, Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning

Birgitta Wigren, Maria-Gamla stans stadsdelsförvaltning

Cathrine Önnestam, Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning

Utbildningsförvaltningen

Jan-Erik Nilsson

Tabell 73: Uppgifter om skolor i Kista

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Akallaskolan	322	5 342 760	553	9 663	16 592	30,01
Dalhogsskolan	200	2 701 793	814	3 319	13 509	16,6
Husbygårdsskolan	266	5 319 805	989	5 381	19 999	20,2
Husbyskolan	203	5 513 082	765	7 211	27 158	35,5
Igelbäcksskolan	317	4 946 654	871	5 680	15 605	17,9
Kvarnbackaskolan	231	5 442 219	871	6 250	23 559	27,1
Oxhagsskolan	280	3 373 001	901	3 745	12 046	13,4
Stenhagsskolan	237	4 731 372	816	5 795	19 964	24,5
Ärvingeskolan	368	7 054 146	957	7 373	19 169	20,0
Kista	2 424	44 424 832	816	54 417	18 327	22,4

Tabell 74: Uppgifter om skolor i Rinkeby

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Askebyskolan	361	8 153 985	1 989	4 100	22 587	11,4
Bredbyskolan	375	4 450 826	858	5 189	11 869	13,8
Knutbyskolan	354	3 600 699	914	3 938	10 171	11,1
Kvarnbyskolan	429	6 737 528	949	7 103	15 705	16,6
Rinkebyskolan	341	10 832 870	1 409	7 688	31 768	22,5
Rinkeby	1 860	33 775 908	1 206	28 018	18 159	15,1

Tabell 75: Uppgifter om skolor i Spånga-Tensta

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Bromstensskolan	397	7 152 400	1 208	5 919	18 016	14,9
Bussenhuskolan	278	3 810 855	740	5 148	13 708	18,5
Elinsborgsskolan	317	4 037 467	690	5 849	12 736	18,5
Enbacksskolan	384	8 068 637	1 247	6 471	21 012	16,9
Gullingskolan	269	3 413 391	756	4 515	12 689	16,8
Hjulstaskolan	341	5 620 159	694	8 096	16 481	23,7
Hyllingskolan	285	4 430 825	958	4 625	15 547	16,2
Solhemsskolan	555	7 541 332	1 301	5 798	13 588	10,4
Spånga Gymnasium Grsk	357	5 384 000	869	6 194	15 081	17,4
Sundbyskolan	836	12 564 740	952	13 196	15 030	15,8
Spånga-Tensta	4 019	62 023 806	942	65 811	15 433	16,4

Tabell 76: Uppgifter om skolor i Hässelby-Vällingby

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Backluraskolan	368	5 981 685	1 077	5 553	16 255	15,1
Björnbodaskolan	553	4 184 600	755	5 542	7 567	10,0
Grimstaskolan	428	5 721 226	651	8 794	13 367	20,5
Hässelby Villastads Skola	917	9 682 308	945	10 247	10 559	11,2
Hässelbygårdsskolan	535	8 476 313	757	11 195	15 844	20,9
Loviselundsskolan	349	5 706 526	720	7 922	16 351	22,7
Maltesholmsskolan	364	5 307 538	756	7 023	14 581	19,3
Nälstaskolan	478	6 861 796	1 149	5 973	14 355	12,5
Smedshagsskolan	244	5 284 469	1 491	3 545	21 658	14,5
Sörgårdsskolan	225	2 559 518	868	2 949	11 376	13,1
Trollbodaskolan	772	16 462 783	1 839	8 952	21 325	11,6
Vinstagårdsskolan	562	16 259 752	2 144	7 584	28 932	13,5
Vinstaskolan	346	3 730 441	768	4 855	10 782	14,0
Vällingbyskolan	663	10 324 080	835	12 358	15 572	18,6
Hässelby-Vällingby	6804	106 543 035	1 040	102 492	15 659	15,1

Tabell 77: Uppgifter om skolor i Bromma

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Abrahamsbergsskolan	729	9 595 392	880	10 898	13 162	14,9
Alviksskolan	816	17 709 177	1 060	16 702	21 702	20,5
Söderberga (Beckomberga)	225	8 107 907	1 569	5 167	36 035	23,0
Blackebergsskolan	173	5 264 463	813	6 478	30 430	37,4
Bromma Kyrkskola	71	257 000	716	359	3 620	5,1
Höglandsskolan	294	5 871 998	1 218	4 822	19 973	16,4
Nockebyhovs Skola	84	990 948	878	1 129	11 797	13,4
Norra Ängby Skola	592	9 644 330	1 302	7 405	16 291	12,5
Nya Elementar	701	17 464 146	1 516	11 517	24 913	16,4
Olovslundsskolan	426	4 744 899	964	4 920	11 138	11,5
Smedslättsskolan	306	3 590 434	1 130	3 176	11 733	10,4
Södra Ängby Skola	680	9 794 756	902	10 864	14 404	16,0
Ulvundaskolan	53	1 203 076	877	1 372	22 700	25,9
Ålstensskolan	551	4 977 645	864	5 761	9 034	10,5
Äppelviksskolan	617	7 403 585	962	7 697	11 999	12,5
Bromma	6318	106 619 756	1 085	98 267	16 876	15,6

Tabell 78: Uppgifter om skolor i Kungsholmen

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Eiraskolan	408	5 187 424	1 184	4 383	12 714	10,7
Essingeskolan	146	2 841 611	968	2 935	19 463	20,1
Fridhemsskolan	441	8 304 617	942	8 812	18 831	20,0
Klastorpsskolan	185	2 996 589	790	3 792	16 198	20,5
Kullskolan	124	1 712 734	835	2 050	13 812	16,5
Rålambshovsskolan	561	6 216 998	662	9 392	11 082	16,7
Stadshagsskolan	267	8 654 000	2 000	4 327	32 412	16,2
Kungsholmen	2132	35 913 973	1 006	35 691	16 845	16,7

Tabell 79: Uppgifter om skolor i Norrmalm

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Adolf Fredriks Musikklasser	1091	12 834 493	962	13 339	11 764	12,2
Gustav Vasa Skola	410	5 028 224	821	6 123	12 264	14,9
Johannes Skola	368	6 508 412	952	6 834	17 686	18,6
Karlbergs Skolor	217	3 748 864	1 470	2 550	17 276	11,8
Lilla Adolf Fredriks Skola	304	7 493 712	1 679	4 463	24 650	14,7
Matteusskolan	633	8 694 844	981	8 862	13 736	14,0
Rödbergsskolan	543	7 014 450	970	7 235	12 918	13,3
Vasa Real	793	11 913 075	951	12 533	15 023	15,8
Norrmalm	4359	63 236 074	1 021	61 939	14 507	14,2

Tabell 80: Uppgifter om skolor i Östermalm

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Engelbrektsskolan	902	11 408 010	967	11 792	12 647	13,1
Gärdesskolan	892	14 328 243	1 059	13 526	16 063	15,2
Hedvig Eleonora Skola	352	5 675 913	941	6 033	16 125	17,1
Hjorthagens Skola	79	2 474 234	1 178	2 100	31 319	26,6
Olaus Petri Skola	92	2 580 868	1 193	2 163	28 053	23,5
Östermalmsskolan	490	7 905 624	1 270	6 226	16 134	12,7
Östermalm	2807	44 372 892	1 061	41 840	15 808	14,9

Tabell 81: Uppgifter om skolor i Maria-Gamla stan

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Skola	319	3 986 266	773	5 154	12 496	16,2
Eriksdalsskolan	1298	17 535 555	751	23 362	13 510	18,0
Högalidsskolan	807	8 051 016	762	10 568	9 976	13,1
Mariaskolan	801	12 063 861	1 111	10 855	15 061	13,6
Storkyrkoskolan	162	1 691 327	751	2 252	10 440	13,9
Södermalmsskolan	597	4 632 576	792	5 846	7 760	9,8
Åsö Grundskola	458	11 447 080	1 280	8 943	24 994	19,5
Maria-Gamla stan	4442	59 407 681	887	66 980	13 374	15,1

Tabell 82: Uppgifter om skolor i Katarina-Sofia

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Katarina Norra Skola	649	7 888 833	1 106	7 130	12 155	11,0
Katarina Södra Skola	420	12 602 885	1 320	9 547	30 007	22,7
Sjöstadsskolan*	680	15 878 826	1 847	8 597	23 351	12,6
Sofia Skola	800	14 656 504	1 167	12 562	18 321	15,7
Tullgårdsskolan	350	4 414 878	1 048	4 211	12 614	12,0
Katarina-Sofia	2899	55 441 926	1 319	42 047	19 125	14,5

Tabell 83: Uppgifter om skolor i Enskede-Årsta

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Enskede skola	911	10 233 745	1 070	9 564	11 234	10,5
Enskedefältets Skola	489	5 520 905	828	6 669	11 290	13,6
Nytorpsskolan	463	9 378 901	833	11 259	20 257	24,3
Skanskvarnsskolan	280	6 667 726	703	9 488	23 813	33,9
Sturebyskolan	952	12 647 495	1 019	12 406	13 285	13,0
Årstaskolan	691	13 732 990	1 207	11 379	19 874	16,5
Östbergaskolan	159	6 961 269	1 678	4 149	43 782	26,1
Enskede-Årsta	3945	65 143 031	1 004	64 914	16 513	16,5

Tabell 84: Uppgifter om skolor i Skarpnäck

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Bagarmossens Skola Tätorp och	463	15 431 729	1 242	12 421	33 330	26,8
Bergholmsskolan	416	6 018 077	1 268	4 747	14 467	11,4
Björkhagens Skola	856	13 056 741	981	13 305	15 253	15,5
Brotorpsskolan	253	3 403 261	1 047	3 250	13 452	12,8
Hammarbyskolan	300	3 431 583	823	4 168	11 439	13,9
Skarpabyskolan	300	4 579 512	876	5 227	15 265	17,4
Skarpnäcks Gamla Skola	200	2 823 250	689	4 096	14 116	20,5
Skarpnäcks Nya Skola	312	7 319 016	1 124	6 509	23 458	20,9
Skarpnäck	3100	56 063 169	1 044	53 723	18 085	17,3

Tabell 85: Uppgifter om skolor i Farsta

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Fagersjöskolan	149	2 895 693	776	3 730	19 434	25,0
Gubbängsskolan	691	10 310 204	891	11 570	14 921	16,7
Hästhagsskolan	308	6 094 647	839	7 264	19 788	23,6
Hökarängsskolan	470	9 777 147	700	13 973	20 802	29,7
Kvickenstorpskolan	315	7 908 735	943	8 389	25 107	26,6
Magelungsskolan	132	3 426 660	893	3 839	25 960	29,1
Sandåkraskolan	149	2 343 846	803	2 920	15 731	19,6
Sköndalsskolan	295	4 771 619	819	5 824	16 175	19,7
Skönstaholmsskolan	193	3 223 225	717	4 497	16 701	23,3
Tallkrogens Skola	369	7 039 559	1 072	6 564	19 077	17,8
Västbodaskolan	316	4 090 086	803	5 093	12 943	16,1
Farsta	3387	61 881 421	840	73 663	18 270	21,7

Tabell 86: Uppgifter om skolor i Vantör

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Bandhagens Skola	314	3 999 574	577	6 928	12 737	22,1
Bäckahagens Skola	557	6 817 954	598	11 401	12 240	20,5
Hagsåtraskolan	599	6 801 250	811	8 388	11 354	14,0
Ormkärrsskolan	130	1 526 066	503	3 036	11 739	23,4
Rågsvedsskolan	371	5 670 170	544	10 427	15 283	28,1
Snösåtraskolan	327	3 441 102	566	6 078	10 523	18,6
Örbyskolan	440	7 686 222	1 228	6 261	17 469	14,2
Vantör	2738	35 942 338	684	52 519	13 127	19,2

Tabell 87: Uppgifter om skolor i Älvsjö

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Dalskolan	130	1 373 058	515	2 667	10 562	20,5
Ekängens Skola	152	581 399	515	1 129	3 825	7,4
Herrängens Skola	437	4 061 689	815	4 986	9 294	11,4
Johan Skytteskolan	710	13 853 131	1 184	11 702	19 511	16,5
Kämpetorps Skola	218	4 663 794	859	5 429	21 394	24,9
Långbrodalsskolan	349	3 239 538	871	3 718	9 282	10,7
Sjöängsskolan	690	9 639 141	1 049	9 185	13 970	13,3
Solbergaskolan	275	6 742 189	685	9 838	24 517	35,8
Älvsjö	2961	44 153 939	908	48 654	14 912	16,4

Tabell 88: Uppgifter om skolor i Liljeholmen

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Aspuddens Skola	794	11 439 085	906	12 620	14 407	15,9
Blommensbergsskolan	414	5 252 740	837	6 278	12 688	15,2
Ekensbergsskolan	143	985 990	698	1 413	6 895	9,9
Gröndalsskolan	244	3 716 803	952	3 905	15 233	16,0
Nybohovsskolan	216	1 497 505	704	2 126	6 933	9,8
Årstadalsskolan	41	4 479 184	2 302	1 946	109 248	47,5
Liljeholmen	1852	27 371 307	968	28 288	14 779	15,3

Tabell 89: Uppgifter om skolor i Hägersten

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Fruängens skola	580	8 092 101	710	11 402	13 952	19,7
Hägerstenshamnens Skola	148	2 408 823	1 126	2 140	16 276	14,5
Hägerstensåsens Skola	343	6 563 440	966	6 797	19 135	19,8
Mälärhöjdens Skola	1068	11 923 299	943	12 638	11 164	11,8
Västertorpsskolan	187	3 824 486	640	5 980	20 452	32,0
Hägersten	2326	32 812 149	842	38 957	14 107	16,7

Tabell 90: Uppgifter om skolor i Skärholmen

Skola	Totalt antal elever	Hyra, totalt per kv 1 2007, SISAB	Kr/kvm	Kvm (BRA)	Kr/elev	Kvm/elev
Bredängsskolan	551	9 509 159	845	11 249	17 258	20,4
Ekholmsskolan	98	917 721	725	1 266	9 365	12,9
Lillholmsskolan	568	7 201 770	867	8 311	12 679	14,6
Slättgårdsskolan	354	4 326 995	798	5 420	12 223	15,3
Sätraskolan	552	8 078 533	843	9 583	14 635	17,4
Söderholmsskolan	504	3 826 472	851	4 496	7 592	8,9
Skärholmen	2627	33 860 650	840	40 325	12 889	15,4